



VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee

Nr 8 (287)

SEPTEMBER 2018

TASUTA

Ole koos meiega: facebook

Toredat ja edukat kooliaasta algust!

Algame kõik värskes jõuga, nõnda pea ei väsi. Õppides ja harjutades kindlamaks saab käsi.

Kersti Merilaas

Tänavune erakordselt päikeseline suvi on mööda saanud, teadmispäev on juhatanud sisse uue õppeaasta ning

saab käsi.

Meie koolide 1. ja 9. ning 10. ja 12. klassi õpilastele, samuti muusikakoolis alustajatele on alanud õppeaasta väga erilise tähendusega. Alustajad on koolikeskkonna ja uute kaaslastega harjumas, lõpuks õpilastel aga tuleb kevadeks jõuda enda jaoks kõige sobivama valikuni oma edasise haridus- ja

mik, Inriko Ingeroinen, Hevin Khoja, Jaanika Meidla, Renita Olle, Krete Saarepera, Artjona Syla

Klassijuhataja: Ann Laurand

Rakke Koolis 17 õpilast:

Kristi Kalmus, Karl-Martin King, Kati Kuusemäe, Marten Lepp, Sander Sten Madisson, Jolanda Niinep, Axel Olesk, Oliver Peetsmann, Renate-Liis Ploom, Kaisa Potman, Lisandra Reinma, Gert Ritson, Marta Luisa Rückenberg, Kenneth Sirp, Derek Tristjan Tilk, Kirke Uibokand, Kirti Uibokand,

Klassijuhataja: Reet Ööpik

Simuna Koolis 11 õpilast:

Hendrik Beljaev, Lenna Kozlovski, Jänne Kraav, Markus Lainemaa, Kaisa Loooris, Randolph Orman, Lembit Princken, Mariliis Pärn, Rilan Remek, Johanna Sinimets, Hendri Sock Klassijuhataja: Triinu Pohlak

Väike-Maarja Gümnaasiumis 17 õpilast:

Oliver Borodin, Alissia Elbre, Joosep Kesler, Jane Kirss, Laur Jakob Kits, Madis Koslov, Remy-Mirko Kütt, Helle-Mai Liblikmann, Laura Lük, Renno Mors, Helerin Määltsemees, Maria Mürsep, Jolanda Niinep, Märt Obring, Roland-Matthias Pool, Hendri Rotka, Kristofer Vinkel

Klassijuhataja: Liis Niinemets

Valla koolide 9. klassides asus kokku õppima 65 õpilast.

Kiltsi Põhikoolis 5 õpilast:

Urmeko Andres Aal, Siret Aleksa, Kerli Kelgu, Olivia Leon, Riko Tobreluts

Klassijuhataja: Liisu Tähe

Rakke Koolis 16 õpilast:

Markus Ambos, Mari-Liis Elva, Simo Harend, Eleriin Kangur, Tea Leinasaar, Jane Malmström, Jane Oja, Raul Junior Ojamäe, Kevin-Germo Pamberg, Markko Pohlak, Kristofer Potman, Ronald-Hoss Rückenberg, Hanna Sam-



Väike-Maarja gümnaasiumi 1. ja 12. klassi õpilased koos klassijuhatajatega.

Foto: Ly Ipsberg

õpilased, õpetajad ja lapsevanemad on kohanemas korrapärase koolirütmiga. Kindlasti võiks kõigil seejuures meele püsida ka siitkandi poetessi Kersti Me-

elutee kujundamisel.

Valla koolide 1. klassides alustas tänavu oma kooliteed 52 õpilast.



Rakke kooli 1. ja 9. klassi õpilased koos klassijuhatajatega.

Foto: Klaarika Salus

riiaasi luuleridadesse põimitud soovitus: õppides ja harjutades kindlamaks

Kiltsi Põhikoolis 7 õpilast: Riko El-



Uuenenud Väike-Maarja keskosk. Foto: Erakogu



Kiltsi põhikooli 1. klassi õpilased koos klassijuhataja ja lapsevanematega.

Foto: Merje Leemets

mel, Andris Siim, Aigar Trika, Raili Urva

Klassijuhataja: Helen Potman

Simuna Koolis 10 õpilast:

Sirelyn Eerman, Kristina Kaasik, Rando Linnas, Adrian Parko, Tony Priks, Andra Rajaste, Keiti Tali, Birgit Toming, Andro Turu, Jonete Visnapuu

Klassijuhataja: Elle Alber

Väike-Maarja Gümnaasiumi 10. klassis jätkab õpinguid 15 õpilast:

Kaisa Kangur, Kristjan Kilk, Johanna Kuddi, Emma Laansalu, Richard Lehtlaan, Janeli Miadzielec, Hanna Mälton, Eliis Mätas, Maris Nõmmiste, Ege-Ly Petermann, Mattias Preisfreund, Pert-Erik Purge, Triinu Tiitsu, Celly Vaarik, Richard Veelaid

Klassijuhataja: Heli Reinart

Väike-Maarja Gümnaasiumi 12. klassis on tänavu 18 õpilast:

Marko Braust, Krete Hurt, Karel Kallasmaa, Mairo Kivipõld, Janeli Lauke, Jete Hendrika Lood, Victoria Mitt, Carolin Määltsemees, Tanel Ojasaar, Sandro Palmits, Edward Randveer, Mait Suur Saar, Heiki Sädem, Marek Tealane, Kirke Tobreluts, Richard-Erich Trestip, Önnela Turu, Mark Vainomaa

Klassijuhataja: Kristi Põdra

Väike-Maarja Muusikakoolis on tänavu sisseastujaid 16.

Klaver

Joosep Kesler, Laur Jakob Kits, Aliise Kull, Laura Lük, Helerin Määltsemees,



Simuna kooli 1. ja 9. klassi õpilased.

Foto: Triinu Pohlak

Väike-Maarja Gümnaasiumis 34 õpilast:

9.a klass

Reeno-Aksel Aava, Karl-Martin Ainsar, Eikki Eikkinen, Angela King, Kardo Eino Klement, Klen-Marten Kool, Laura Kõiv, Marelle Lell, Marili Liivamaa, Regina Maasik, Brita Moorits, Gerly Riives, Robin Põdra, Rihard Saage, Karl Siimer, Merily Tambik, Küllly Teer, Egle Toomeniit, Birgit Veermets

Klassijuhataja: Ly Ipsberg

9.b klass

Laura Aas, Helari Ainsar, Jens-Mai-kel Arulaan, Diana Hamidžanova, Robin Haus, Reno Kiisküla, Karel King, Krislyn Kitsing, Egle Kortin, Eneli Kroll, Maribel Lillepea, Madli Matvejev, Karl-Martin Nurkma, Voldemar Pops, Anete Tomingas

Klassijuhataja: Merle Kiigemaa

Riko Riives, Aade Vainjärv

Viul

Helle-Mai Liblikmann

Kitarr

Anette Kell, Gregor Purge, Elina Puusta, Virgo Raja, Steven Michael Rand

Klarnet

Kert Kristjan Kask, Märt Obring

Tromboon

Arthur Part

Väike-Maarja vallavolikogu ja vallavalitsus soovivad õpilastele, õpetajatele, koolitöötajatele ja lapsevanematele edukat, huvitavat, avastusterohek ja tulemuslikku kooliaastat!

Vallavanema kuu

Veidi niiskust ja mõnusalt sooja ilma on pannud sügise alguses muru hoogsalt kasvama, tundub, et muru püüab suvise „kasvudieedi“ tagasi teha. Hommikused udulaamad on maaliliseks muutnud enamuse Eestit. Kooliõpilased on saanud esimese nädala juba pinginaabritele-sõpradele suveiseiklustest pajatada ning endale teravalt meelde tuletanud, mida tähendab kaheksane koolikell. Eks näis, kas hakkame tulevikus kella üldse keerama või jääme pidevasse suveaega. Oli see teema ju üks suurema osalusaktiivsusega, mis käesoleval aastal Euroopa Liidu elanikelt otsest tagasisidet sai.

Kui tarkusepäeval olid meil avaaktused nii Kiltis kui ka Väike-Maarjas, siis nii Rakke kui ka Simuna kool alustasid sellel aastal 3. septembril. Väike-Maarja gümnaasiumi avaaktusel segas koolidirektor Marje Eelmaa uhiuutes katsekolbides valmis pailapsiini, millesse ta lisas nii usinust ja töökust, kui mõnusat küünarnukitunnet ja üksteisest hoolivust. Igal hommikul paar tilka pailapsiini ja vaatame, kas mõjub. Suvel valmis kõigi meie valla üldhariduskoolide jaoks Väike-Maarja gümnaasiumis õppelabor, mida veidi hellitavalt kutsetakse värkstoaks. Labor aitab kaasa kaasaegse õpikäsituse rakendamisele ning on orienteeritud loodusteadustele. Oleme ju kogu Eestis aru saamas, et peame koolides liikuma nii-öelda faktiteadmistelt, seoste ja üldteadmiste loogilise kasutamise oskuste suunas. Selleks saamegi rakendada nii koolides olevaid nutiseadmeid kui ka kaasaegset laborit. Kindlasti on see meie kooli meeskonnale suur kordaminek, et

õnnestus SA Innove kaudu kaasata EL toetusvahendeid loodusainete paremaks omandamiseks, värkstuba välja ehitada ja edaspidi aktiivses kasutuses hoida. Lisaks meie omavalitsuse üldhariduskoolidele lõövad selles projektis kaasa ka Sõmeru, Vinni-Pajusti, Muuga-Laekvere, Roela üldhariduskoolid ja Rakvere Ametikool.

Tarkusepäeval oli mul võimalus seista koos paljudega teie seast Väike-Maarja keskväljakul ja üheskoos tänada seda meeskonda, kes panustas meie Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi rekonstrueerimisesse. Õnneks on see suur ja edukas meeskond koos heade toetajatega. Minul isiklikult oli ikka väga hea meel näha nii suurt rahvahulka Väike-Maarja keskosas avamisel. See annab tunnistust ja kindlust, et rekonstrueerimine õnnestus. Väike-Maarja aleviku ruumi rekonstrueerimise projekt oli järjekordne kivi või samm meie kogukonna (aja)loos. Ei hakka andma hinnangut, kui oluline see samm oli, sest vahel on ka väike tegu just olulise tähtsusesse, mis paneb liikuma suured asjad (liblika tiivalöögi teooria). Seega võib ka üks meie toredate külades toimuv sündmus olla sama olulise väärtusega meile kõigile. Keskosas rekonstrueerimine on omaette lugu, mitmete nüanssidega lugu, kuid määravaks sai suur ja toetav meeskond ning tulemusele suunatud koostöö. Ka see väljak ise jutustab meile ja meie külalistele meie piirkonna lugu. Jalutades on võimalik tiikide ümbruses olevatelt stendidel lugeda ning ka vaadata pilte sellest, kuidas on möödunud läbi aastate just selle väljaku äärne „lugu“.

Olen ka ise soojal augustiõhtul valgustatud väljakul jalutanud ja näinud, kuidas nii noored kui ka väärikamas eas valla elanikud on juba korrastatud keskosas omaks võtnud. Kõige olulisemaks pean seda, et Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi korrastamise kaudu kasvaks meis igapähe, nii vanas kui noores, usk meie kodukohta, kikk siia jääda või tulla siia tagasi ja siin kodu rajada, tunda sidet Georg Lurichi eluhoiakuga. Võib-olla võtta üle ema ja isa pereettevõtte või leida just siin, meie vallas, oma tee enda ettevõtte rajamiseni ja enda kodumajani. Aitäh kõigile, kellel on oma osa, et aleviku keskosas on nüüd rekonstrueeritud. Korrastatud keskosas paneb ka kõrval olevad kinnistu omanikud pingutama ning väga tore on, et Pikk 5 olev kasutuseta kauplusehoone (endine Ammemäe) on heakorrastatud. Loodan, et see kinnistu saab uue idee ja ka teostuse. Tänu ka kõigile neile, kes lihtsalt tugevalt põialt hoidsid ja kaasa elasid. Kas nüüd on Väike-Maarja valmis? Pigem arvan, et Väike-Maarja vald ei saa õnneks kunagi valmis, kasvavad noored muudavad ja täiustavad seda oma käe järgi uuesti ja uuesti. Kuid üheskoos tulemuslikult tegutsedes on see senini ja saab ka olema üks vahva ja väärika looga omavalitsus.

Lähituleviku edasist võimalikku lugu on olulistest punktides kirjeldatud Väike-Maarja valla arengukavas 2019-2027 ja eelarvestrateegias 2019-2022.

Juhul kui vallavolikogu I lugemise lõpetab, siis on igapähe võimalus nendega tutvuda ja ettepanekuid lisada. Kuna Väike-Maarja ja Rakke valla toimetustest ühistes piirides ei ole veel saanud aastatki täis, siis oleme vallavalitsuse poolt tutvustamas uut arengukava ja eelarvestrateegia projekti koguni 7 erinevas piirkonnas. Palun jälgi reklaami

plaanis Rakke kultuurikeskuse muutmise multifunktsionaalseks keskuseks, Väike-Maarja staadioni rajamine, kergliiklusteed Simunas ja Triigis, tänavavalgustuse rekonstrueerimine ning palju muud vajalikke tegevusi. Oleme planeerinud kaasata võimalikult palju fondide toetuseid, et seeläbi suurendada valla finantsvõimekust ja investeeritud hulka. Näiteks on võimalik käesoleval aastal Simuna rahvamaja soojustamine tänu EAS toetusele, mis tulevikus hoiab hoone majanduskulud madalamal.

Loomulikult ei ole kõik meie valas toimuv seotud ainult omavalitsusega. Oluline osa on ettevõtetel ja ka näiteks riigiasutustel. Väike-Maarja aleviku teeremont kuni Ebavereni saab teoks Maateeameti tellimisel. Kui hetkel käib asfaldi koorimine, siis varsti saab aleviku peatänav uue katte ja ka teemärgistuse. Ettevõtluse investeeringutest on sellel aastal panustanud nii Vao Agro OÜ, kui Baltic Agro AS uute hoonete ja rajatiste ehitamisega. Meie kogukondadele olulised traditsioonid peavad jätkuma ning mitmetele neist paneb ka omavalitsus oma õla alla. Augustis tähistasime Rakke alevikus Rakke päeva, kus jätkus nii laulu kui ka tantsu.

Rõõmsaid sügisvärve!

Indrek Kesküla
vallavanem



Vallavanem Indrek Kesküla teadmispäeva aktusel Simuna koolis. Foto: Triinu Pohlak

ja tule kindlasti osalema. Soovitan tutvuda nende dokumentidega nii valla interneti koduleheküljel kui ka valla raamatukogudes. Avalikustamise ajal on võimalik saada kirjalikke ettepanekuid, et meil oleks võimalikult palju ühiseid tegevusi kokku lepitud. Kõiki asju korraga ei jõua ning meil tuleb kokku leppida prioriteetides ja planeerida otsarbekalt rahalisi võimalusi. Kindlasti on vajalikud investeeringud teedesse ja tänavatesse, lisaks on arengukavas

Vallavalitsuse materjalid (15.08, 22.08, 29.08, 05.09 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused

- Määrati koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmistele katastriüksuste jagamise tulemusena tekkinud uutele katastriüksustele: Allari ja Sirmiku katastriüksused Liivaküla külas; Saviaugu, Marguse ja Vahtriku katastriüksused Koonu külas ning Kalda katastriüksus Väike-Tammiku külas.

- Määrati Avanduse külas Paju katastriüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa.

Projekteerimistingimused

- Määrati projekteerimistingimused OÜ-le Diner lüpsilauda laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Liivaküla külas Agro ja Selli katastriüksustele.

Ehitusload

- Väljastati ehitusluba Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu rajamiseks Avispea külla Abrami katastriüksusele.

- Väljastati ehitusluba OÜ-le EMEKAN töökoja laiendamiseks Ebaveres külas Alasi katastriüksusel.

- Väljastati ehitusluba Nordkalk AS-le punkrite vundamendi rajamiseks Rakke alevikus F. R. Faehlmanni 11a katastriüksusele.

Kasutusload

- Väljastati kasutusluba osatühingule Pandivere Vesi Simuna aleviku veevarustuse- ja kanalisatsioonüsteemide arendamise V etapi vee- ja kanalisatsioonitorustike kasutamiseks.

Hanked

- Kinnitati hanke „Ravi tänava taastusremont Väike-Maarja alevikus“ edukaks pakkujaks Verston Ehitus OÜ.

Sotsiaaltoetused

- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega valla eelarve vahenditest kahekümnele taotlejale kokku summas 2 402 eurot.

- Ei nõustunud sotsiaaltoetuse eral-

damisega kolmele taotlejale.

Sotsiaaltoetus

- Otsustati kompenseerida taotlejale Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühingu korraldatud lapsehoiuteenus maksumusega 402 eurot.

Toetuse eraldamine

- Otsustati eraldada OÜ-le Õuetuba (saate Kodutunne tootjafirma) ühe perekonna elamistingimuste parandamiseks toetust summas 1500 eurot.

Hajaasustuse programm

- Kinnitati 2018. aasta hajaasustuse programmist toetuse saajateks: Janek Vilisaar, Rauno Tikka, Solvi Lindret, Indrek Aksel, Heimar Lehtmets, Vello Pohlak, Jaana Niroda, Arni Uudla, Tiina Aas, Vivian Lepa, Toomas Erikson, Tarvo Kümnik, Angela Raik, Vello Proosa, Kaja Matvejev, Ülari Teppo, Madis Altermann, Janek Raidlo, Joeri Wiersma.

Heakorrakonkurss Kaunis Kodu

- Kinnitati Väike-Maarja valla 2018. aasta Kauni Kodu konkursi tulemusel ja jagati auhinnafond 1000 eurot.

Korraldatud jäätmevedu

- Nõustuti perioodilise liitumisega korraldatud jäätmeveoga suveperioodil 01.05-31.10, põhjusel, et Salla külas Purje kinnistul ei elata aastaringelt.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine

- Nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks (alla 5 m³ ööpäevas) puurkaevu rajamisega Ao külla Külakubja katastriüksusele, Koonu külla Jürirahva katastriüksusele, Kiltis alevikku Jaama tn 16 katastriüksusele, Pudivere külla Aru katastriüksusele, Määri külla Veski katastriüksusele,

Avanduse külla Vanatoa katastriüksusele, Koonu külla Töökoja katastriüksusele, Kõpsta külla Madise katastriüksusele, Hirla külla Ukuaru katastriüksusele.

susele, Rastla külla Vahtra katastriüksusele ja Nõmmküla külla Karl-Martini katastriüksusele.

Arvamus vee erikasutusloa taotlusele

- Nõustuti vee erikasutusloa andmisega osatühingule Pandivere Vesi.

Raieluba

- Ei nõustunud ühe männi mahavõtmisega Rakke alevikus Metsa tn 6 katastriüksusel.

Projektitoetus

- Eraldati mittetulundusühingu Meie Kiltis projektile „Kiltis piirkonna inimeste huvitegevuse võimaluste mitmekesistamiseks ruumide rekonstrueerimine“ projektitoetust summas 2000 eurot.

Tegevustoetus

- Eraldati mittetulundusühingule Meie Kiltis sihtotstarbelist tegevustoetust summas 20 340 eurot.

Avaliku ürituse luba

- Anti luba avaliku ürituse „Lambipidu“ korraldamiseks Simuna alevikus 01.09.2018.

Riikliku järelevalve teostamise õigus

- Määrati ametikohad, mida täitvatel ametnikel on õigus teostada riikliku järelevalvet ning osaleda väärtomeetluses Väike-Maarja Vallavalitsuse nimel.

Liikluskorraldus

- Otsustati kehtestada Rakke aleviku tänavad samaliigiliste teedega ristmike ja kiiruspiirangu 30 km/h alaks ning paigaldada vastavad liiklusemärgid.

Kohanimed

- Määrati kohanimed Väike-Maarja vallas asuvatele ühissõidukipeatustele.

Valla arengukava avalikud arutelud

Arengukava valmis koostöös lepingulise partneriga CIVITTA.

Toimusid valdkondlikud seminarid (sotsiaaltöö ja tervishoid, kultuur ja sport, majandus ja keskkond, haridus ja noorsootöö ning külaelu ja kolmas sektor) ja juhtgrupi arutelud. Töögruppidesse oli kaasatud kokku 63 inimest.

Lisaks viidi läbi rahvaküsitlus, milles osales 137 inimest.

Arengukavas on välja toodud valdkondlikud eesmärgid koos mõõdikute ja tegevused, mis tuleb teha eesmärgide saavutamiseks.

Arengukava avalikud arutelud toimuvad 18.-27. septembrini, algusega kell 18.00 järgmistes kohtades:

- 18. septembril Triigi spordihoones;
- 19. septembril Simuna rahvamajas;
- 20. septembril Väike-Maarja raamatukogus;
- 24. septembril Kiltis rahvamajas;
- 25. septembril Salla seltsimajas;
- 26. septembril endises Lahu koolimajas;
- 27. septembril Rakke kultuurikeskuses.

Olete oodatud kaasa rääkima!

Arengukava avalikud arutelud toimuvad perioodil 18-27.09.2018, algusega kell 18.00

18.09.18- Triigi Spordihoones	25.09.18- Salla Seltsimaja
19.09.18- Simuna Rahvamaja	26.09.18- Lahu (end. koolimaja)
20.09.18- Väike-Maarja Raamatukogu saal	27.09.18- Rakke Kultuurikeskus
24.09.18- Kiltis Rahvamaja	

Olete väga oodatud kaasa rääkima!

Väike-Maarja vald

Elanike arv Väike-Maarja vallas 2018. aastal

1. augustil – 5968

Augustikuus oli saabunud 17 ja lahkunuid 22.

31. augustil – 5963

Väike-Maarja Vallavalitsus kuulutab välja konkursi arendusnõuniku ametikohale

Arendusnõuniku töö põhisisuks on Väike-Maarja valla arendustegevuse ja turismikorralduse koordineerimine ja korraldamine:

Eeldused kandideerimiseks:

- kõrgharidus;
- eesti keele oskus kõrgtasemel ja ühe võõrkeele oskus vähemalt suhtlustasandil;
- väga hea suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus;
- oskus kasutada tööks vajalikke tehnilisi vahendeid, arvutiprogramme ja andmebaase;
- teadmised ja kogemused arendusprojektide kirjutamises ja projektijuhtimises;
- oskus planeerida tööprotsessi ja juhtida nõupidamisi;
- võime stabiilselt ja tulemuslikult töötada ka pingelolukorras ning efektiivselt kasutada aega;
- algatusvõime ja loovus.

Ametikohale kandideerijal palume esitada:

- motiveeritud soovivaldus;
- CV.

Täpsemad kandideerimistingimused veebilehel www.v-maarja.kovtp.ee

Tööle asumise aeg: oktoober 2018.

Kandideerijatel palume nõutavad dokumendid esitada **28. septembriks 2018** Väike-Maarja Vallavalitsuse kantseleisse (Pikk 7, Väike-Maarja, 46202 Lääne-Virumaa), kinnises ümbrikus märgusõna all „Arendusnõunik“ või e-posti aadressil valitsus@v-maarja.ee

Info: Indrek Kesküla, vallavanem, telefon 510 7460, e-post: indrek@v-maarja.ee

Võtan Väike-Maarjast kaasa hea töökogemuse väärt meeskonnas

7. september 2018 oli minu viimane tööpäev Väike-Maarja vallavalitsuses arendusnõunikuna. Sellelt ametikohalt lahkumise otsus ei tulnud minu jaoks kaugeltki mitte kergelt. See ei olnud lihtsalt töö, sest Väike-Maarja on ja jääb koduks ja kohaks, kust ma pärit olen.

Üks minu lemmiktsitaat A. Einsteinilt ütleb: „Elu

on nagu jalgrattasõit, et tasakaalu hoida tuleb edasi liikuda!“ See peab paika igas olukorras. Tavaliselt on võimalus edasi liikuda ja ennast arendada seal, kus Sa just parasjagu oled, aga vahel ongi vajadus sõna otseses mõttes edasi liikuda, nagu praegu minu puhul.

Väike-Maarja vallas töötades elustus minu jaoks Simon Sinek'i tsitaat: „Kui Sinu tegevused inspireerivad teisi unistama, õppima ja tegema rohkem, siis Sa oled juht!“ Siin igapäevaselt töötades tundsin, et pidev areng ja tahe parem olla on standard ning seda saab soosida lisaks sisemisele põlemisele ainult hea juht. Kuigi olen varasemas karjääris kogunud ka vastupidist, et nii keskkond kui juhtimistegevused hoopis pärsivad ideid ja unistusi. Seda enam ütlen (enda kogemusele tuginedes), et



Väike-Maarja valla inimesed, teil on väga vedanud. Teie valda juhib meeskond, kes inspireerib oma tegudega, mitte ainult sõnadega! Minu hinnangul on see suurim väärtus, mida hinnata.

Minu senine kogemus näitab, et kui kuskil tööd alustada, siis ei saa kunagi paika panna, kui kauaks jääb. See oleneb

alati millestki, mis on meist sõltumatu – ajast, kohast, inimestest ja ootamatust sündmustest. Aga just sellepärast ongi elu põnev! Vahel, kui Sa ei oska mitte midagi teha, siis võib-olla on tark lihtsalt oodata ja vaadata – lasta elul end kanda. Lahendused lihtsalt tulevad Sinuni, nagu seekord tulid minuni. Otsus lahkuda oli vältimatu. Minu jaoks on kõige olulisem, et pere saaks kõige mugavamalt viisil koos toimida ja võimalikult palju koos aega veeta. Praegu tähendab see kolimist tagasi pealinna külje alla.

Ma olen siiralt tänulik selle aja eest, mil ma sain olla Teie vallas arendusnõunik. Ma sain siit väärtusliku kogemuse, mille endaga pealinna kaasa viia.

Riinu Jaago

Septembris alustas Väike-Maarja vallas tööd psühholoog-nõustaja

Psühholoogi poole tasub pöörduda, kui teil on uinumiskrased, tunnete tihti ärevust või masendust, domineerib negatiivne meeleolu, olete kaotanud huvi teha igapäevaseid tegevusi, tunnetate stressi või läbipõlemist, olete emotsionaalselt kurnatud. Võib olla ka muid põhjuseid, miks vajate psühholoogi tuge.

Psühholoog ei paku valmis lahendusi, vaid aitab olukorda mõista, hinnata probleemi neutraalselt ning koos lei-

takse ressursid muutusteks.

Oodatud on nii täiskasvanud kui ka lapsed. Laste esmane vastuvõtt toimub koos lapsevanemaga. Vastuvõtupäevad on teisipäev ja reede. Vajalik on eelnevalt registreerida: kirjutades e-mailile averosental@gmail.com või helistades valla lastekaitse spetsialistile telefonil 329 5762.

Psühholoog Ave Rosental

Simuna alevik sai uue veevärgi

OÜ Pandivere Vesi esitas möödunud aastal taotluse veemajandusprojekti „Simuna aleviku veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide arendamise V etapp“ rahastamiseks.

Projekti eesmärgiks oli Simuna aleviku keskkonnaseisundi parandamine, mille käigus ühisveevärgiga liituvad majapidamised saavad nõuetele vastava joogivee ja ei kasutata enam amortiseerunud reovee kogumismahuteid.

Simuna aleviku veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide arendamise V etapp, nr 13526 oli kavandatud ajavahemikku 1.06.2017-30.06.2018. a, mis kujunes ka reaalsetel teostatavaks.

Projekti teostajaks ehituse poolelt oli AS Antaare ja omaniku järelevalvet teostas FIE Jaanus Krikk.

Projekti kogumaksumuseks kujunes 145 595.00 eurot, millest omaosalus oli 46 372.50 eurot ja KIK-i toetus 99 222.50 eurot.

Projekti käigus rekonstrueeriti 471 m veetrassi ja ehitati 397 m veetrassi, 527 m kanalisatsioonitrassi ning 3 reoveepumplat.

Tööd teostati alljärgnevatel tänavatel:

- Pargi tn ja Kärü tee kortermajade veetorustiku rekonstrueerimine, mis oli amortiseerunud, ligi poolesaja aasta vanune malm- ja terastorustik ning vajab pidevalt veetrasside parandamistööid. Ehituse käigus avastati ja likvideeriti ka trassileke.

- Allee tn ühiskanalisatsiooniga liitumine, kuna ühiskanalisatsioon puudus ja elamud asuvad liigniiskel alal, siis oli pidev oht, et kevadperioodil jookseb pinnavesi kogumiskaevudesse ja kuival ajal imbub seal maasse.

- Pikk, Lai, Turu ja Raja tänavate elamute varustamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga, kuna sealsed elanikud saavad joogivee kinnistutel paikneva-

test madalatest salv- ja puurkaevudest, mille vesi ei vasta joogivee standardile, ning samas püsib ka nendel tänavatel reostuse oht, kuna kogumiskaevude maht ja veepidavus pole kõikjal tagatud.

Projekti käigus rajati liitumispunkte ühiskanalisatsiooniga 11 tk ja ühisveevärgiga 9 tk ning seoses sellega avanes võimalus pakkuda nõuetele vastavat joogivett ligikaudu 200 inimesele ja liituda ühiskanalisatsiooniga 30 inimesel.

Antud projektiga püstitatud eesmärk sai edukalt täidetud.

Gennadi Filippov

OÜ Pandivere Vesi direktor

OÜ PANDIVERE VESI



Erametsakonsulent Aadu Raudla vastuvõtutajad Väike-Maarjas

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab metsaomanikke vastu Väike-Maarja vallas (II korrusel, suures nõupidamiste ruumis) **üle nädala neljapäeviti kell 10-12.**

Vastuvõtupäevad:

- 20. september
- 4. ja 18. oktoober
- 1., 15. ja 29. november
- 13 detsember

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemidega (metsa uuendamine, hooldamine, raied, erametsaomanikele makstavad toetused).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav. Kuni kolmetunnise nõustamise eest ei pea metsaomanik maksma (v.a transpordikulud, juhul, kui on vaja käia metsas).

Tel 524 8963, e-post: aadu.raudla@gmail.com

Telefoni ja meili teel võib pöörduda teile sobival ajal.

Loomisel on noortevolikogu

Aktiivsemad valla noored koostöös Lääne-Virumaa Noortekoguga soovivad luua Väike-Maarja valla noortevolikogu. Noortevolikogu hakkaks koosnema nelja kooli (Kiltsi, Rakke, Simuna, Väike-Maarja) ja ka vallas elavate noorte esindajatest.

Koostatava põhimääruse järgi on noortevolikogu Väike-Maarja vallavolikogu juures tegutsev noortest koosnev nõuandva õigusega osaluskogu. Noortevolikogu eesmärk on esindada noorte huvisid ja arvamust, rääkida kaasa noorsootöö korralduslikes küsimustes, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaasata noori valla elu korraldamiseks.

Alatusgrupp on kavandanud 20. septembril kokkusaamise/koolituse Väike-Maarja noortekeskuses (Lõuna 10) kell 16.00 kuni 19.00. Koolitusel tutvustatakse tulevase noortevolikogu tööd, Eesti Noorteühenduste Liidu tegemisi, arutatakse koduvalla probleeme ja häid külgi ning palju muud.

Info: Maris Praats, Lääne-Virumaa Noortekogu asepresident, maris.praats0@gmail.com tel 5301 4900

Aare Treial

Kingitus EV100 Simuna kogukonnale

Eesti Külaliikumine Kodukant korraldas Kogukondade EV100 taotlusvooru, millest ka meie osa võtsime. Kirjutasin projekti „Terve ja turvaline Simuna“, mis sai rahastuse. Projekti sisuks oli maastikusõiduki ostmine.

Maastikusõidukiga hakkame osaleda metsa- ja maastikutulekahjudel. Sõiduki ostmist toetas ka Päästeamet.

Aitame Simuna matkarada korras hoida, talvel suusaradasid ja liuvälja teha.

Maastikusõiduk on vajalik kingituse kogukonnale.

Mart Pruul

Simuna vabatahtliku abikomando pealik



Maastikusõiduki näol sai Simuna kogukond vajaliku kingituse. Foto: Kalev Viiksaar

25. augustil toimus kingituse ülevõttekogukonnale. Avasime ka kin-



Kõik vabauhendused peavad äriregistris määrama tegelikud kasusaajad

1. septembrist jõustunud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse alusel peavad kahe kuu jooksul pea kõik juriidilised isikud kinnitama äriregistris oma tegelikud kasusaajad.

Mittetulundusühingutel ja sihtasutustel on üldjuhul tegelikeks kasusaajateks juhataste liikmed. Sihtasutustel ka soodustatud isikud, kui need on põhikirjas määratud. Kohustus ei kehti korteri- ja hooneühistutele ja teatud sihtasutustele.

Kui juhataste liige ettevõtjaportaali sisse logib, näeb ta kohe, millisel temaga seotud isikul on tegelikud kasusaajad määrata. Klõpsad iga juhataste liikme nime taga nupul ja valid rippmenüüst sobiva (MTÜdel viimane) valiku. RIK'is on kasutamiseks Tegelikud kasusaajate määramise juhend.

Edaspidi tuleb tegelikud kasusaajad uuendada 30 päeva jooksul nende muutumisest, ning uuesti kinnitada majandusaasta aruande esitamiseks. Uuest aastast võib kohustuse täitmatajätmisel trahvi saada, seni on tegelikult kahe kuu asemel aega neli kuud see väike tegu ära teha.

Register on vajalik keskkonna puhtuseks, ehk selgitamaks, kes on siin või välismaalt tegelikult mõne juriidilise isiku taga ja sellest otsesemalt või varjatult kasu võib saada. Äriühingutega on lihtne, sest tuleb osalusi ja hääleõigusi vaadata, vabauhenduste puhul ei leitud Eestis muud viisi kui näidata nendena juhataste liikmeid. Head seadusetäitmist.

Artiklis on kasutatud heakodanik.ee leheküljel avaldatud informatsiooni.

Vabauhendustele mõeldud informatsiooni (juriidilise, rahastusvõimaluste, koolituste jne) saamiseks andke palun oma soovist teada e-postile: mtv@arenduskeskus.ee või telefonil 5850 1250

Kaoke Kärdi

Vabauhenduste konsultant SA Lääne-Virumaa Ettevõtlus ja Arenduskeskus

Väike-Maarjas avati pidulikult aleviku uuenenud keskosa

1. septembri keskpäeval kogunes Väike-Maarja keskväljakule rohkesti rahvast – üheskoos sai piduliku punkti ligi kaks aastakümnet tagasi alanud Georg Lurichi ausamba püstitamise ja Väike-Maarja keskosa ümberkujundamise lugu. 22. aprillil, Georg Lurichi 142. sünniaastapäeval suurejoonelise pidustusega avatud ausammas on nüüdseks saanud kauni ümbruse – uuene-

asutustele.

Avamisel ütles vallavanem Indrek Kesküla tänusõnu ja avaldas tunnustust kõigile, kes on aidanud kaasa aleviku keskosa uueks kujundamisele: mõtte algatajatele, projekteerijatele, ehitajatele, rahastajatele, toetajatele-anne-
tajatele ja ka lihtsalt pöidlahoidjatele, kes uskusid selle ettevõtmise õnnestumisse. Uuenenud aleviku keskosa



Väike-Maarja uuenenud keskosa pühitses Viru praostkonna praost Tauno Toompuu.

gikaudu 1,6 miljonit eurot, EAS toetas projekti 935 000 euroga, ülejäänud oli Väike-Maarja valla omaosalus. Georg Lurichi ausamba püstitamine läks kokku maksma ligi 135 000 eurot, 50 000 eurot sellest oli hasartmängumaksu nõukogu (kultuuriministeeriumi) toetus, 65 000 eurot füüsiliste ja juriidiliste isikute annetused ning 20 000 eurot valla omaosalus.

Kohalik rahvas on aleviku uue keskosa väljanägemise omaks võtnud, siin käiakse jalutamas ja uudistamas ning on märgata, et uudistama tullakse kaugemaltki.



Kontserdil astus üles Lenna Kuurmaa.

mees Olev Liblikmann tuletas avamispäeval meelde, et kui Raul Rebane salvestas 1991. aasta juunis Väike-Maarjas televisioonile „Kodukandi lugusid“, oli Georg Lurichi kujust esimest korda juttu juba siis. Sellest on möödas päris palju aega. Raul Rebase sõnul on aga Väike-Maarja rahval nüüd tõesti põhjust uhke ja rahul olla – valmis on saanud kaasaegse Eesti maa-asulate kujundustipp.

Iga monumendi suurim mõte on ühistunne ja seda on targa tegutsemisega võimalik ise kujundada, väike-maarjalastel see õnnestus. Lurich on andnud asulale hoo sisse, nüüd ei tohi seisma jääda.

Raul Rebane: „Oma kogemusest tean, et Lurich on Eestis algatanud aru-

gi.“
Lurichi fondi halduskogu liikme Raul Rebase ettepanekuid Lurichiga seonduvateks järgmisteks sammudeks:

- arutada mõtet nimetada Väike-Maarja keskväljak ümber Lurichi väljakuks või Lurichi platsiks;



Vallavanem Indrek Kesküla õnnitleb väekatsumisel Väikese Lurichi tiitli võitnud Siim Argost. Foto: 6 x Ilve Tobreluts

• leida idee, kuidas 22.04.2019 kujuga kuidagi nii toimetada, et Väike-Maarja oleks sellega taas pildil. Esimene mõte on olnud, et äkki kooli lõpetavad abiturientid paneks Georgile igal aastal just sel päeval selga maadlustrikoo. Aga las kool ja lapsed arutavad – äkki kellelgi plahvatab midagi geniaalset!

• arutada, kuidas 22. aprilli edaspidi igal aastal tähistada, kas konverentsiga või kuidagi teisiti, aga kindlasti nii, et Eesti sportitipud ja spordiveteranid leiaksid sel päeval tee Väike-Maarjasse ning saaksid koostöös EOK-ga nii Eesti spordi- kui ka maailmasju arutada.

Ilve Tobreluts



Väike-Maarja pasunakoor esinemas keskväljaku avamisel (dirigent Vallo Taar).

nud ja nägusamaks on muutunud kogu Väike-Maarja aleviku keskosa.

Ehitustööd siinse avaliku ruumi ümberkujundamiseks algasid eelmise aasta septembris. Lisaks keskväljakul tehtud ulatuslikele töödele ja Georg Lurichi monumendi paigaldamisele uuenes ka tiikide ümbrus. Rekonst-

pühitses sisse EELK Viru praostkonna praost Tauno Toompuu.

Lurichilikult ühendati avamispäeval vägi ja vaim: esines Väike-Maarja pasunakoor, kavas oli väekatsumine, kontserdil astus üles Lenna Kuurmaa.

Väekatsumisel selgitati välja sitkeimad ühe käega kangil rippujad. Pari-



Tänusõnad tegijatele: mõtte algatajatele ja selle elluviijatele.

rueeriti tiikide lagunevad betoonääred, rajati hulgaliselt jalakäijatele mõeldud alasid, muutusid liikluskorraldus ja parkimisalad, uuendati kõrghaljastust. Keskväljak ja puhkeala said ka uued valgustuslahendused.

Lisaks kenale väljanägemisele parandab parkimisalade ja kõnniteede võrgustiku väljaehitamine liikluskorraldust piirkonnas ning tagab parema ligipääsu erinevatele ettevõtetele ja

mate aegade põhjal sai Väikese Lurichi tiitli Siim Argos, Proua Lurichi tiitli Tiit Viisma ja Härra Lurichi tiitli Kalev Vinkel.

Väike-Maarja avaliku ruumi väljarendamine sai teoks tänu Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) Euroopa Regionaalarengu Fondi toetusele (piirkondade konkurentsivõime tugevdamise toetusmeede). Töid teostas YIT Eesti AS. Tööde kogumaksumus oli li-



Avamispäev tõi kokku rohkesti rahvast.

Georg Lurichi ausamba ideekavandi autori arhitekt Kuno Raude kokkuvõtete kommentaar: „Asetleidnud raskustele, ka eksimustele, vaatamata ettevõtmine õnnestus. Olgu Väike-Maarjas toimunu eeskujuks ülejäänud omavalitsustele. Palju tänu inimestele, tänu kellele on loodud Georg Lurichi ausammas ja Lurichi väljak.“

Georg Lurichi fondi halduskogu esi-

Tundkem rõõmu, hooligem ja hoidkem!

1. septembri keskpäeval oli Väike-Maarja aleviku keskväljak rahvarohke. Kuulsa kujuri Amandus Adamsoni 1903. aastal pronksi valatud skulptuur Georg

Lurichist „Tšempion“ sai aluseks kaunile monumendile vääriskas lähimübruses. Lõpetatud on aleviku keskala ümberehitus- ja korrastustööd. Keskväljak

on avatud!

Mõttest teostuseni on kulunud pea kaks aastakümnet. Aga kui palju on mõtte algatajatel, eestvedajatel, toetajatel kulunud järjekindlust, energiat ja tahet võitlemaks vastuseisude, arusaamatuste, väärtõlgenduste ja erimeelsustega, et jõuda lõpptulemuseni – finišisse!

Selle protsessi käigus osavõtjatest andis kokkuvõtva piltliku ülevaate Väike-Maarja seltsimaja juhataja Kalev Pärtelpoeg – pikk rivi lugupidamist väärivatest kaasaaitajatest. Ehk nüüd mõnigi kõhkleja-arvestaja sai selgust aastepikkusest järjepidevast tegevusest.

Avar vaade üle rohuala muuseumi ees tiikide alale. Avatud ruum vaatage kirikule. Piki peatänavat vaade uuele kaubanduskeskusele ja peagi avatavale tervisekeskusele.

Aga siis – tõrvatilk meepotis, kui korrata igivana tõde: kauplusehoone (tööstuskaubad, ehitusmaterjal) esine

peatänaval ja ümbrus, rääkimata tagahoovidest. Kas omanikul ei ole tõesti soovi olla ka korrastatud aladega vastaval tasemel?

Eeskujuks võiks võtta kauplusehoonele üle peatänaval vastasoleval maaomandil kiired korrastustööd – vana kihelkonnakool (muuseum) president Lennart Meri istutatud tammepuuga pakub nüüd ilusa vaate.

Olen ise üle kahekümne aasta osa-

lenud Väike-Maarja elukeskkonna paremaks muutmisel ja tunnen nüüd rõõmu igast uuest ja edukast muutusest selles vallas.

Soovin, et väikemaarjalased oskaksid teha meie ümber hinnata, sest ilu ja kord sõltub meist endast.

Arusaamist, parimat lootes ja soovides

Juta Haasma

Madisepäevaks 2018

Tänavuse aasta üheks suursündmuseks oli kommunismiohvrite memoriaali avamine 23. augustil 2018. a. Seda sündmust oleme oodanud 32 aastat.

23. augustil sai 79 aastat kommunistliku Nõukogude Liidu ja fašistliku Saksamaa vahelise pakti sõlmimisest Moskvast. Paktiga jagati omavahel Ida-Euroopa ja kõrged lepinguosalised alustasid kohe septembris

II maailmasõda. Esimesena hävitati Poola riik.

21. septembril mälestatakse Porkunis sellesama pakti ja II maailmasõja ohvreid. Suurimad sõjaohvrid olid väikerahvad.

Soovime igavest rahu Porkuni lahingus langenutele!

Hanno Tamm
Tisleri talus



Väike-Maarja keskväljakult avaneb nüüd avar vaade. Foto: Ilve Tobreluts

Kaunis Kodu 2018

Küllli ja Kaimar Tälli koduaed Edru külas. Korrrastatud on vana talukoha suur aed ja renoveeritakse hooneid. Kaunilt on kujundatud õuealal puhkenurk ja tarbeaias püüab pilku valatud põrandaga kasvuhoone. Põosa vilus istutamist ootavad potid taimedega annavad aimu pererahva tulevikuks plaanidest aia edasisele kujundamisele.



Aili Uustalu ja Priit Kõlu koduaed Ao külas. Kaunis ja väga korras kollektiooniaed. Istutusala on sadu sorte perenaise lemmikuid – päevaliiliaid, mille õiteilu saime nautida albumi vahendusel. Tarbeaed on leidnud koha aiaäärsetes kastpeenardes. Aeda sisenedes püüab pilku paljude sortidega külluslik roosipeenar.

Tiia ja Peep Raikna koduaed Mõisamaa külas. Suurepärases korras hooned, hooldatud aed ja kaunis puhkenurk. Kõikjal on tunda peremehe pühendunud kätetööd, kaarjast kivi-aiavärvast kõrvalhoonete kivimosaiigist seinad ja põrandakujunduseni. Kodu nagu kunstiteos.



Aivar ja Pirjo Kaldaru koduaed Räätsvere külas. Kaunid korrrastatud hooned ja õueala. Korras hoitakse suurt roheala metsatuka ja jõeni. Ujumiskohani viib kena laudtee. Samas asuvad ka lõkkeplats ning majake suplejatele.

Aina ja Enn Ennuse koduaed Koila külas. Mõne aastaga on korrrastatud suur maa-ala ja vana taluhoone pilkupüüdvaks kodukohaks. Istutusala on kasvuhoos ja hoone terrassiehituse ootel. Tiik puhastatud ja kaldad kaunilt kujundatud.



Ada Väätli koduaed Rakke alevikus. Kaunis, hubane ja suurepärases korras aiak, kus õunapuu otsa roninud elulõng rõõmustab oma õitega õuna noppijat. Puhkenurgas romantiline purskkaev ja pilkupüüdev võrkkiik.

Ülari ja Pille Teppo koduaed Nõmmkülas. Põldude keskel asuv aed on väga maitsekalt kujundatud. Säilitatud on väärikas vana. Väikesed aiaelemendid seovad kogu territooriumi hubaseks tervikuks. Kaunis ja korras.



Margus ja Silvi Maasingu koduaed Rakke alevikus. Korras hooned ja kaunilt kujundatud istutusala. Korras hoitakse ka aiaga piiruvat ala väljaspool. Silmailu pakuvad rõõmsaimelised aiapaviljonid ja vanker suvelilledega. Ka tehnikahuvilise peremehe tegevused on eksponeeritud ja rõõmustavad silma.

Heli ja Elar Lehtmetsa koduaed Nõmmkülas. Väga suur korrrastatud territoorium rõõmsavärviliste hoonetega. Palju põnevaid taimi, kaunilt kujundatud tiik silla ja istumisnurgaga. Eraldi ala lastele tegevusteks. Kogu õueala mõjub ühtse, põneva, värviküllase tervikuna.



Andres ja Moidele Kiigemägi koduaed Rakke alevikus. Suhteliselt väikesele alale on perekond loonud liigendatud, kaunite kujunduselementidega, detailirohke aia. Suurepärases korras hooned ja läbimõeldud aiakujundus oma veesilmade ja väikehitektistega loob väga õdusa miljöö. Oskuslikult on aiakujunduses kombineeritud kivi ja puitu, luues taimedele vajalikud kasvutingimused, tulemuseks värvide ja vormide ilus harmoonia. Foto: 10 x Mary Tammet

Meenutusi valla arenguloost

Tänavu täitus 20 tööaastat Väike-Maarja vallavalitsuses keskkonnanõunik Leie Nõmmiste ja maanõunik Diana Seepteril.

Kahekümnesse aastasse mahub palju ja nende aastakümnete kaudu on hea võimalus heita pilk erinevate eluvaldkondade arengule. Püüamegi nüüd üheskoos meenutada, milliseid võima-

samad. Vaid töökoormus suurenes.“

Püüdke kirjeldada oma valdkonna seisu teie tööle asumise algusajal ja meenutage, milliseid erinevaid etappe olete läbinud, millised on need põhilised muudatused, mis aja jookul on toimunud ja milliseid arengu võimalusi need on loonud?

Leie Nõmmiste: „Kõige drastilisemalt on muutunud jäätmetega seonduv. Sellel ajal oli igas suuremas külas oma prügimägi. Kui ma tööle tulin, siis 1998. a tutvustati mulle Väike-Maarja prügimägi koos sealse loomakorjuse kraaviga. See oli tõesti õudne pilt, sest prügila ümbrus ja 500 m põldu oli täis erinevaid jäätmeliike ning kinni lükkamata kraavist vaatas vastu koorem seakorjuseid. Tegelikult sai Väike-Maarja prügila sulgemine ka mu üheks esimeseks suureks tööks, mille kohta sain nii pragada kui kiita. Jäätmeseadus pidevalt uuenes ja sellega seoses püüdsime ka valda uuendusi tuua.

Tänaseks on loodud jäätmejaamad ning Väike-Maarjasse ka kaks jäätmemaja segapakendite ja paber-papi jäätmetele. Suureks muudatuseks oli ka korraldatud jäätmeveo elluviimine vallas. Ega see kergelt ei tulnud, sest inime hoiab esialgu kümne küünega vanast harjumuspärasest tegevusest kinni, st et põletan ja matan jäätmeid ning prügikasti pole mul midagi panna. Tänaseks üldjoontes korraldatud jäätmevedu toimib, kuid on küllaltki jäik süsteem.

peaks tehtud saama, veel hingel krieldamas?

Leie Nõmmiste: „Tegelikult tunnen, et palju asju saaks veel paremaks teha. Aga üks suur unistus – Väike-Maarja keskvaljak ja tiikide ümbrus on saanud kaasaegse näo. Hingel krieldamas on mitmeid asju: Rakke jäätmejaama toomine alevikku, turismiobjektide seisund – Varangu, Seljamäe, Simuna ja Äntu matkarajad, kalmistute jäätme-majandus, avalike mänguväljakute olukord ja Rakke aleviku heakorra teemad (lagunenud kuurid, niitmata maa-alad, hooldamata kõrghaljastus) jne.

Olulisemad ja tegemist vajad asjad on ka valla uues arengukava tegevuskavas kirjas ning loodetavasti saavad lähiaastail ka lahenduse. Näiteks Rakke jäätmejaama rajamine Mäe tänavale, Emumäe arendamine ja matkaradade korrastamine.“

Diana Seepter: „Praeguseks on omandireform Väike-Maarja vallas lõppenud ning maareform lõpusirgel. Maareformi läbiviimise osas on jäänud lõppu menetlused, kus kunagi maad soovinud isikud ei tee vajalikke toiminguid, mille tõttu on menetlused peatunud. Eelneva tõttu on muutunud ka minu tööülesanded. Nüüd tegelen peamiselt katastriüksuste jagamisega seotud toimingute korraldamisega, koha-aadresside korrastamisega, maa-registri, ehitisregistri, kalmisturegistri, kohalike teede registri pidamisega, maamaksu määramise aluseks olevate andmete edastamisega maksu- ja tolliametile, erateede avalikuks kasutamiseks määramisega seotud toimingute tegemisega, planeeringute koostamise korraldamise koordineerimisega planeerimiseadusest tulenevate kohalikele omavalitsusele määratud ülesannete ulatuses, kinnisasjadega seotud muude toimingute tegemisega, kodanike nõustamisega jm.

Mõned numbrid, iseloomustamaks maareformi seisu meie vallas: reformimata maad on ca 260 ha, mis on 0,4 % valla pindalast; munitsipaalomandis on 0,8 % valla pindalast ehk ca 530 ha; riigi omandis (koos riigimetsaga) on ca 16 320 ha maad ehk 24%; ülejäänud maa ehk 74,8% on maareformi käigus läinud eraomandusse.“

Kuidas oma vaba aega veedate? Mille vastu huvi tunnete, mis aitab kõige paremini lõõgastuda ja kas sel-



Keskkonnanõunik Leie Nõmmiste 2010. aastal. Foto: Hilje Pakkanen

lega tegelemiseks on siin piirkonnas ka võimalused olemas?

Leie Nõmmiste: „Töö ja pere kõrvalt olen ikka püüdnud sporti teha ning osaleda nii kohalikel kui ka kaugemal spordiüritustel. Mulle meeldib nii jooksmine, jalgrattasõit kui ka jooga. Tahaks veel rohkem teada saada orienteerumisest ning saada selgeks ujumise. Meil on vallas väga head sportimisvõimalused. Ole ainult hea ja leia aeg spordisaali või metsa alla jooksmine.“

Olen Simuna naisteklubi liige, kus koos korraldame kohvikuid, koolitusi ning teeme ühiseid väljasõite. Meil on väga toredad naised, kellega on alati



Maanõunik Diana Seepter 2002. aastal. Foto: Ekke Võhandu

ja muudatusi need aastad on endaga kaasa toonud, milliseid arenguetappe nende jooksul on läbitud, kuhu jõutud ja milliseid muudatusi lähiajal on oodata.

Kas teil oli ettekujutus omavalitsuslikust elukorraldusest ja oma valdkonna töö täpsemast sisust juba valda tööle asudes olemas või tuli



Diana Seepter (esireas paremal) tantsurühmaga Maarjakelluke õpetajate rahvatantsufestivalil Viljandis. Foto: Erakogu

see arusaamine teil töö käigus? Kas ja kuidas on teie ametinimetuse nendele aastate jooksul muutunud?

Leie Nõmmiste: „Tulin tööle valla-aednikuna ning hiljem sai minust keskkonnanõunik, kelle ülesandeks oli ka valla-aedniku töö. Tulin otse koolipingist ja seega polnud mul mingisugust aimu kohaliku omavalitsuse tööst. Esialgu oli töö ikka väga võõras. Arvasin, et kõikides heakorratöödes pean ise osalema ning tööde korraldamisest ei teadnud ma midagi. Nii juhtuski, et esimesel suvel võtsin kalmistul võsa, rohisin Kiltsi pargi peenraid ning külveldasin kalmistu teedel liiva laiali. Aga ajapikku mõistsin, et eeskätt on minu ülesanne oma valdkonna juhtimine, st vajadusel muudatuste tegemine, et valdkond paremini toimiks, tööde korraldamine ning vajadusel aidata ka töid teha.“

Diana Seepter: „Asusin Väike-Maarja vallavalitsusse tööle maakorraldusosakonna juhatajana. 2006. aastal sai ametinimetuseks maanõunik.“

Töö sisu oli eelnevalt tuttav, kuna olin enne Väike-Maarja vallavalitsuse tööle asumist tööl teises kohalikus omavalitsuses, kus tööülesanded olid

Arvan, et oleme inimestena ajas kasvanud ja seadustes võiks tulla uuendusi. Täna olemegi jõudnud ajajärku, kus jäätmed on muutumas tooteks, st jäätmed on materjalid, millest saab teha midagi uut.“

Diana Seepter: „Tööle asumise algusajal oli maa- ja omandireform täies hoos käimas. Kodanikud (maa tagasi saamist ning erastamist soovijad) ootasid pikas järjekorras vastuvõtmist. Vastuvõetavatel oli aega ainult kodanike ära kuulamiseks ja avalduste vastuvõtmiseks. Hiljem avaldusi läbi töötades oli sageli raske meenutada, mida täpselt räägiti. Suur tööpinge oli. Tööprotsessist ei olnud hetke seisuga ülevaadet, kuna ei olnud olemas veebikaarte. Paberkaardid olid ebatäpsed. Palju oli käsitsitööd. Ka see aeglustas töö kiirust. Peamiselt oligi aega ainult omandireformiga tegelemiseks. Kodanikega suhtlemiseks olid tavaline kirjavahetus, helistamine või vastuvõtt vallamajas. Täna saab paljud teemad selgemaks „räägitud“ e-kirja teel.“

Kuidas hindate oma valdkonna praegust seisu? Kas tunnete, et kõik, mis meeltes mõlkunud, on saanud ka teoks või on midagi, mis kindlasti



Naiskodukaitse Leie Nõmmiste (paremal) koormusmatkal Järvamaal 2018. aasta maikuus. Foto: Erakogu

koos hea olla. Minu uueks väljakutseks on olla aktiivne Naiskodukaitse liige. Tunnen aina rohkem, et tahan sellesse organisatsiooni panustada, sest soovin olla Eesti riigi jaoks kasulik, kui on käes rasked ajad. Sellel kevadel toimunud Naiskodukaitse evakuaatsiooniõppus, koormusmatk ja mitmed koolitused on seda ka tõestanud.“

Diana Seepter: „Töövabal ajal tantsin rahvatantsu tantsurühmas Maarjakelluke. Tantsima hakkasin 2016. aasta alguses. Tantsimine tekitab minus emotsionaalselt hea enesetunde, annab veidi füüsilist koormust ning

treenib ka mälu. Meid juhendab Aino Lukman, kelle vitaalsust imetlen.“

2017. aasta sügisest olen ka Naiskodukaitse liige. Mõte Naiskodukaitse astuda oli mu peas juba pikka aega, kuid viimase tõuke andis teadasaamine, et ka Leiel on selline soov. Seega tegime koos avaldused Naiskodukaitse ridadesse astumiseks.

Veel meeldib sõita jalgrattaga, mängida discgolfit, suusatada, tegeleda lapselastega, teha käsitööd, lahendada ristsõnu ja tegeleda koduaias.“

Küsis **Ilve Tobreluts**

Päikeselipp Väike-Maarja kohal

Selle aasta augustiku algul lehvib nädala aega õppekeskuse lipuvardas enamusele meie tundmatu lipp, mis õnneks ei jäänud märkamata ka aleviku rahvale. Kui seda lippu veidi lähemalt vaadata, siis on näha, et keset lippu toretseb päike.

Päikest on kummardanud erinevatel aegadel paljud rahvad. Eks me isegi oleme laulukaare all laulnud päikeseratas, päikeseratas Päike on ikka olnud valguse ja elu sümbol. Seda lippu nimetatakse ka võitmatuse lipuks.

Konkreetselt sellise kujutisega lipud lehvivad üle maailma TM keskustes ja ayurveda ülikoolide katustel. TM tähendab transtsendentaalset meditatsiooni ja seda harrastavad miljonid inimesed üle maailma.

Eestis hakkas selline lipp lehvima oktoobris 2005 lauluväljaku lipuvardas

ja on tervitanud siimaani kõiki, kes Mereväravast on sisse astunud. Loomulikult oli tegevuse kooskõlastatud Tallinna linnvalitsusega. Lauavariandina on need lipud viidud ka Toompeale ja Kadriorgu.

Euroopas loetakse Väike-Maarjat eespoolnimetatud liikumise keskuseks. Maailmas on väga palju erinevaid vaimse liikumise suundi. Ma ei pea ennast nii naiivseks, et TM ülimaks pean, aga kindlasti on süsteem väga võimas. Kes aga tahab oma uudishimu rohkem rahulda, siis trükkige googlesse TM ja edasi avaneb teile Transtsendentaalse Meditatsiooni avaraleht, ning teie ees avaneb maailm, millega te varem üldjuhul kokku puutunud ei ole.

Ants Rikberg
Tel 529 0745



Päikeselipp Tallinna Mereväravate ees.

Kaheksa aastat Struve geodeetilise kaare pärandit väärtustades

Struve geodeetilise kaare Simuna ja Võivere punktide vahelise matka korraldamise idee tekkis Eesti Geodeetide Ühingu 2010. aastal soovist luua igal aastal toimuva ja mõlemad otspunkte hõlmava ürituse traditsioon, kuhu kaa-

kõigil kaheksal korral.

Struve kaare teemat ja sellega seonduvat on matkalistele tutvustanud teema parimad tundjad – Tõnu Viik Tartu Observatooriumist, Jüri Randjärv Eesti Maaülikoolist, Karin Kollo Maa-ame-

koristatud. Lisaks võimalusele tulla üle põldude ja näha, millal hakkab Võivere tuulik maamärgina paistma, said kõik matkalised kaasa baasjoone trassist ortofoto kaardi. Sellelt on hästi näha, kuidas on muutunud olud ja kui mitmele kohale on tänasel päeval peale ehitatud hooned.

See oli põgus tagasisaade möödunud kaheksale matka-aastale. Aga kuidas edasi?

Traditsioonid on väga olulised. Need aitavad olulist põlvest põlve edasi anda. Just selliselt ongi vaja toimeta UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud objektiga. Ütleb ju Ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsiooni artikkel 4, et lisaks kohustusele kultuuri- ja looduspärand välja selgitada, kaitsta ja säilitada, on vajalik ka selle populariseerimine ja edasiandmine tulevastele põlvetele.

Struve geodeetiline kaar on kultuuripärand. See on välja selgitatud, võetud kaitse alla ja tehtud kõik, et tähistatud punktid säiliks. Nüüd on vaja mõelda ka kahele viimasele kohustusele – populariseerimisele ja edasiandmisele. Seepärast on väga oluline mõelda, millised traditsioonid me sellega seonduvalt loome ning sama tähtis on kokku leppida, kes on nende traditsioonide hoidjad.

Käes on Euroopa kultuuripärandi aasta – igati sobiv aeg mõelda meid

ümbritsevale pärandile ja ennekõike just sellest küljest, et kuidas ka pärast meid oleks kõik sama väärtuslik ja kättesaadav. Nii on ka Euroopa kultuuripärandi aasta märksõnadeks säilitamine, edasiandmine ja digiteerimine.

pisutki rohkem võimalik kogeda ja teada saada, kui ainult see, mis hetkel on kättesaadav. Seepärast on tänuväärset, kõik ettevõtmised, mis aitavad lahti seletada enam kui kaheksa aasta vanust ettevõtmist.



Eesti Geodeetide Ühingu poolt 2010. aastal Võiveres korraldatud talgupäeval punkti tähistamiseks vajalike eeltööde tegemiseks sündis mõte hakata korraldama augustikuu viimasel laupäeval baasjoone otspunktide vahelist matka.

sataks ka laiemat üldsust. See aitaks Struve kaare teemat igal aastal nii-öelda pildil hoida ja UNESCO kultuuripärandisse kuuluvatest objektidest sagedamini juttu teha.

Soovist pöörata rohkem tähelepanu Struve geodeetilise kaare Simuna ja Võivere punktidele on saanud vahva traditsioon, mis on viinud alates 2011. aastast augustikuu igal viimasel laupäeval hajulised jalgsi matkates Simunast Võiveresse. Pärast kosutatavat lõunasuppi ja tükki kringlit on ammutatud teadmisi Struve kaare teemaga seonduvast. Kaheksal matkal on kokku osalenud umbes 400 huvilist. Mõned neist on oma nime kirja pannud lausa

tist, Janet Laidla Tartu Tähetornist. Lisaks temaatilistele loengutele on mitmel aastal pakutud ka lisategevusi. Nii on käidud tutvumas Simuna kirikuga, vaadeldud õhtu saabudes Võiveres tähistavast, käidud bussiekskursioonil Pandivere paeriigis, tehtud tutvust tänapäevase maamöödutehnoloogiaga, mõttetalgute korras pakutud ideid Võivere tuulikusse loodavaks Struve kaare teemaliseks näituseks.

Kui juba pärast esimest matka võeti eesmärgiks tulla võimalusel üle põldude mööda baasjoont, siis teoks sai see plaan alles käesoleval aastal. Kaheksa aasta jooksul oli nüüd esimene suvi, kui augusti lõpuks oli põldudel saak

Vana aja Kiltsi läks rändama

Kiltsi on läinud rändama! Ei, mitte alevik pole asukohta vahetanud, vaid Väike-Maarjasse on jõudnud sel kevadel Kiltsi avatud näitus.

Laupäeval, 6. oktoobril kell 12 toimub Väike-Maarja muuseumis Kiltsi päev, mille raames toimub pidulik näituse „Vana aja Kiltsi“ tutvustus. Madis Michelsoni ideest sündinud näitus tutvustab vaatajatele Kiltsit selle vanas heas eheduses. Läbi muljetavaldava fotode hulga saame nii mõndagi huvitavat teada Kiltsis tegutsenud seltside, asutuste, tuntud inimeste ning asulat tuiksoonena läbiva raudtee kohta. Näha saab vanimat teadaolevat fotojäädvustust Kiltsist. Et näitus tõesti oma nime vääriks, tuleb märkida, et nooremaid kui 60 aastat, ühtegi pilti ei

ole.

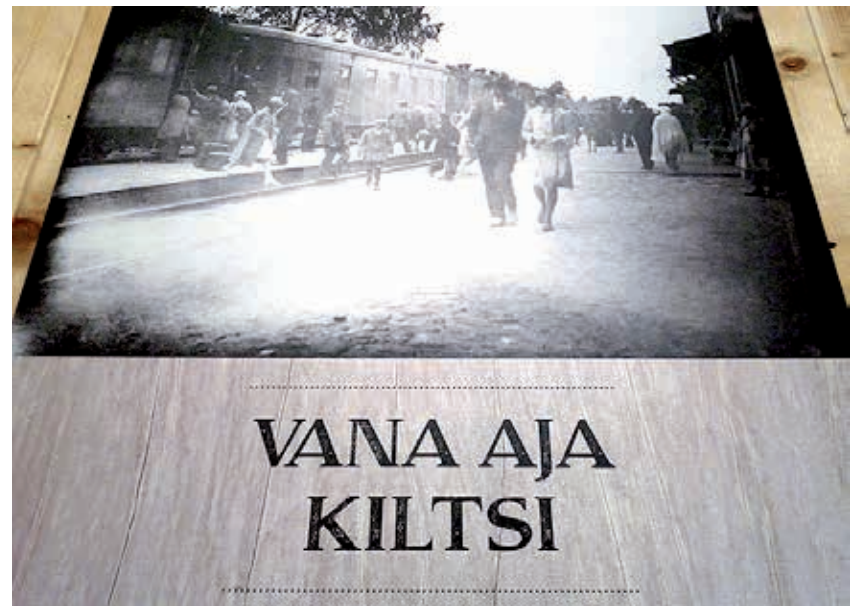
Madis Michelsoni idee teostuseks andis võimaluse Väike-Maarja vallavalitsus projekti Juurtega kodupaik raames. Koos abikaasa Annikaga koostatud näituse aitas kujundada Marek Lillemaa Saara kirjastusest. Kohal on ka autorid ise, kes viivad meid põnevale retkele Kiltsi ajalukku.

Oma krabiseva õla panid näitusele alla Väike-Maarja vald ja LEADER-programm.

Emotsionaalset ja huvitavat näitust „Vana aja Kiltsi“ saab Väike-Maarja muuseumis näha käesoleva aasta 1. septembrist 2. novembrini.

Edgar Tammus

Väike-Maarja muuseumi juhataja



VANA AJA
KILTSI

Seekordne Struve kaare matk kulges osaliselt Simuna-Võivere baasjoonel

25. augustil matkati Simunas kaheksandat korda Struve kaarel. Kui seni on matkajad liikunud Simunast Võiverre mööda teed, siis seekord olid matka korraldajad Liivika Harjo ja Kalev Viiksaar saavutanud maaomanikega kokkuleppe ja osaliselt kulges matkarada üle põldude, otse mööda Struve mõõdetud baasjoont.

Hommikul enne matka oli tulnud küll vihmaabin, aga kuna maapind oli kuiva suve järgselt suhteliselt kuiv, siis matkajad põllukultuuridele olulist kahju ei tekitanud.

Igal matkajal oli seekord matkarajale kaasa võtta vastvalminud rikkaliku infoga varustatud Simuna-Võivere baasjoone kaart (M 1:5000), mille järgi oli väga lihtne end matkarajal positsioneerida. Pärast matka sai Võivere tuulikus kuulata Eesti Maaülikooli emeritprofessori Jüri Randjärve meenutusi Simuna-Võivere baasjoone mõõtmisest.

Simuna-Võivere baasjoone mõõtmine toimus Avanduse ja Võivere mõisa tasastel põldudel 1827. aasta sügisel, 1.-15. septembrini. Mõõdistamiseks konstrueeris Struve spetsiaalse mõõtmisinstrumendi. Baasjoone pikkuseks mõõdeti 4512,280 meetrit.

Baasjoone sidumine varem rajatud triangulatsioonihelaga toimus 29. oktoobrist kuni 31. oktoobrini Võiveres. Selleks kasutati kolme kolmnurka: Simuna-Tammiku-Võivere; Võivere-Tammiku-Rakke; Võivere-Rakke-Ebavere.

Struve koos oma abilistega peatus

mõõtmistööde tegemise ajal Simuna kiriku pastoraadis. Mõõtmistööde kohta tegi pastor Heinrich Wilhelm Christoph Paucker sissekande ka Simuna kiriku kroonikaraamatusse. Pauckeri sissekande lõpeb sõnadega: „Mulle kingitud professor Struve esialgne aruanne Vene kraadimõõtmise kohta, mis sel aastal Tartu Ülikooli juubelpidustuste

küla lähedal ja Võivere veski kõrval tähistati 1827. aasta sügisel 204x204 cm paekivist lubjaseguga laotud vundamendiga, mille peal asetseb sissepuuritud tsentriauguga graniitkivi. Tsentriaugu keskele valati pliiga kinni messingist silinder.

Struve head sõbrad ja kolleegid Avanduse mõisa omanik F. Lütke ja Roela mõisa omanik F. Wrangell tähistasid 1849. aastal Simuna punkti monumendiga. Väike-Maarja vallavalitsus koostöös muinsuskaitseametiga ja maa-ametiga tähistasid 2011. aastal Võivere punkti klaasist püramiidiga.

Liivika Harjo tutvustas matkalistele eskiisjooni-seid Võivere tuulikusse loodavaks Struve kaare teemalisest näitusest. Väga oluline on teadvustada UNESCO kultuuripärandi olemasolu laiemalt ja püüda tutvustada selle sisu lähemalt ka Eesti koolide õpilastele. Aitäh ja jõudu MTÜle Võivere Tuuleveski nende plaanide elluviimiseks ning Struve meridiaanikaare teema jätkuvaks tutvustamiseks nii siinsele rahvale kui ka kaugevalt tulijatele!

Ilve Tobreluts

Temaatiliste haridusprogrammide korraldamine on üks osa ühisprojekti „Struve kaar – kohaliku kultuuripärandi ühendaja“ tegevustest. Projekti rahastavad EL Leader-programm, Väike-Maarja vallavalitsus ja mittetulundusühing Võivere Tuuleveski.



2018. aasta matkapäeval osalejad Võivere punkti juures.

Foto: 2 x Kalev Viiksaar

Elades ja toimetades päevast päeva koos UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud Struve kaare Võivere punktiga võin kinnitada, et Struve kaare temaatika vastu on suur huvi ja eriti tänulikud ollakse just siis, kui on

Liivika Harjo

Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski eestvedaja ja matka korraldaja



Ühispilt enne matka algust Simuna-Võivere baasjoone alguspunktis.



Tänavune matkateekond kulges osaliselt mööda baasjoont. Orienteerimisel oli matkalistele abiks matka eel valminud rohke teabega varustatud baasjoone kaart. Foto: 2 x Kalev Viiksaar

puhul trükis välja anti, tuleb anda kiriku arhiivi mälestusena siin lõpule viidud tähtsast ja huvitavast tööst.”

Baasjoone otspunktid Avanduse

Speltatoitude õpitoas tutvuti lähemalt speltanisu kasutamise võimalustega

Lühendatult Eesti Taimakasvatuse Instituudi nisuaretaja Reine Koppeli kirjutisest „Uued viljad põllult potti“ (Äripäev, Põllumajandus.ee, august 2018)

2018. aasta augustikuuga lõppes Euroopa Liidu 7. raamprogrammi projekt „Tervislikud vähelevinud teraviljad“ (Healthy Minor Cereals), kus ka Eesti Taimakasvatuse Instituut (ETKI) osales. Viie aasta jooksul on tänu sellele projektile veidi suuremat tähelepanu pööratud kaera, rukki ja speltanisu kasvatamisele ja kasutamisele.

ning lõpuks ka peaproov läbida, st toidud ära süüa. Alles siis on pilt selge, et kas edaspidi tasub selle toorainega kogemusi edasi omandada ja oma perele või ka suuremale rahvahulgale toite valmistada. Tundub, et õpitoas osalejatele jäi spelta pisik külge küll. Uskumatu, kui palju erinevaid toite on võimalik ühest teraviljast teha – lisaks rullbiskviidile valmistati speltatort, spelta vahtu, plaadisaia, pehmeid vahvleid. Juhendajatelt saadud väikeses retseptikogumikus aga jäid oma järgiproovimise järke ootama veel pannkoogid,



Kotli kogukonnaköögi esimeses õpitoas osalejad, paremal Kadri Kopsa, tema kõrval Reine Koppel. Foto: Lembit Kopsa

Spelta on kaugete aegade pärand. Kui kaera ja rukki kasvatust ja kasutus on eestimaalastele vägagi tuttav, siis speltanisu oma paarikümneaastase Eestis levimise ajaga on veel suhteliselt uus teraviljalik.

Speltanisu on meile teada-tuntud saianisu üks sugulastest. Speltat on Eestis viimaste aastate jooksul kasvatatud ca 250-1500 ha. Kui me aga otsime speltast valmistatud tooteid oma poelettidelt, siis neid on veel vähe. On küll võimalik osta erinevaid spelta jahusid ja helbeid, kuid valmistoodangut leida ei ole.

Et spelta tarvitamist inimestele tutvustada, organiseeris ETKI eelnimetatud projekti raames kaks speltatoitude õpituba. Sest milleks vilja kasvatada, kui meie perenaised ei oska seda kasutada.

Spelta toitude õpitoad toimusid Jõgeva vallas Vaiatu kogukonnaköögis ja Väike-Maarja vallas Kotli Maja kogukonnaköögis. Õpitoa viisid läbi spelta toitude valmistamises kogenud perenaised Kadri Kopsa ja Triin Kaljuvee-O'Brock. Kui õpitoa teemadel aru peeti, jõuti järeldusele, et spelta ei ole mitte ainult saia küpsetamiseks, vaid sellest, ja ka teistest teraviljadest, võib tegelikult valmistada palju erinevaid roogasid.

Mõlemas õpitoas osales kümme-kond huvilist. Ja ega väga palju rohkem naisi ja ka mehi ju ühte kööki ühe pliidi juurde ei mahugi. Osalejad said speltatoitude õpitoas nii toitu valmistada, kui ka ülevaate speltast kui teraviljast, selle ajaloost, kujunemisest ning ka sordiarvuse küsimustest.

Toiduvalmistamise õpitoas ei saa vaid teooriat käsitleda. Ikka tuleb ise koos juhendajatega toidud valmis teha

muffinid, kuklid, küpsised. Neid saavad õpitoas osalenud juba omal käel proovida valmistada.

Kaarli talus valmivad mahedad kasvutatud speltanisust erineva jämeselt



Triin Kaljuvee-O'Brock'i (paremal) juhendamisel lisab Lilian Rikken speltotole kulbihaaval puljongit.

Foto: Kadri Kopsa

dusastmega jahud ja perenaise Kadri Kopsa sõnul sobivad need erinevate toitude valmistamiseks. Jämedast jahvusest on näiteks hea teha putru (putru ja sellest tuletatud toite saab muidugi ka spelta kruupidest), peenjahvusest biskviiti, sõre jahu on aga sobilik küpsiste ja murenevate kookide valmistamiseks. Kadri on kogenud, et nisujahu saab absoluutselt igal pool speltaga asendada. Ta ise on viimased seitse aastat ainult spelta jahu toidutegemiseks kasutanud.

Spelta õpitoa sisulise osa viisid läbi Kaarli talu perenaine Kadri Kopsa, hea ja tervisliku toidu väärtustaja Triin Kaljuvee O'Brock ning Eesti Taimakasvatuse Instituudi nisuaretaja Reine Koppel.

Õpitoa läbiviimist rahastas EL projekt „Tervislikud vähelevinud teraviljad“.

Kaarli talu Luuri-Jüri rammupäts tunnustati parimaks pagaritooteks

25. augustil Saaremaal toimunud XX-VII üle-eestilisel Talupäeval tunnustati ka konkursi „Parim talutoit 2018“ paremaid. Üldvõitjaks tuli Männiku talu lambapiimajogurt.

Parima pagaritoote kategoorias tõi Luuri-Jüri rammupäts võidu Kaarli talu. Parima pagaritoote nimetus tuli Kaarli talu tootele juba kolmandat korda järjest: 2016. aastal tunnustati parimaks Kaarli seemnekrõps, 2017. aastal Kaarli matkaleib ja nüüd Luuri-Jüri rammupäts.

Rammupätsi saamisloo on väga ilmekalt kirja pannud Lia Virkus septembrikuises Eesti Naises. Luuri-Jüri rammupäts sündis tänavu aprillis. 22. aprilliks, mil Väike-Maarja keskväljakul avati Georg Lurichi ausammas ning siia koondus olümpiasangareid ja spordi maailma vägevaid, paluti Kaarli talu

perenaisel Kadri Kopsol välja mõelda toidusuveniir, mida osalejatel oleks mugav suhu pista, mis annaks kõvasti energiat ja mida oleks ka ilus üle anda. Kuna herkulo ja rammumees Lurichi seos oli Kadri Kopsa peas juba idanema hakanud, ei tundunud see ülesanne talle kuigi keeruline.

Nii ühendabki Väike-Maarjast pärit maailmakuulsale rammumehele Georg Lurichile pühendatud jõuduandev amps endas vanaema kaerahelbepätsi ja moodsa aja energiabatooni. Kaarli talu värskeltsvaltsitud täistera-kaerahelvestele lisavad maitset kuivatatud jõhvikad ja purustatud metsapähklid – annid, mida ka Lurich ise kodukandi loodusest korjata võis. Kohevaks klopitud munad muudavad küpsise mõnusalt pehmeks ja biskviitjaks, taluvõi suussulavaks.

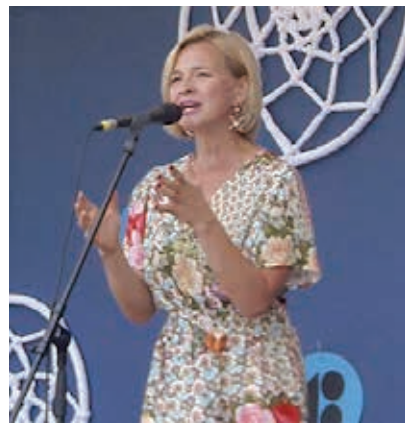


Luuri-Jüri rammupätsid. Foto: Erakogu

Kes soovib see proovib! Proovida saab Kaarli talus, Väike-Maarja taluturul ja Rakvere OTTis. Täpsem info **Kaarli talu perenaisel Kadri Kopsol**, tel 523 6582

Rakke Päev 2018

Algamas üks tavaline augustikuu nädalavahetus, kuid mitte päris tavaline – Rakke kooli ümbrus on varahommikul sigimist-sagimist täis – kogunevad laadakauplejad, et olla varakult valmis



Hannaliina Vösa esinemas Rakke päeva kontserdilaval.

algavaks laadameluks. On algamas juba kaheksandat korda toimuv Rakke Päev. Päev, mis toob kokku endised ja praegused rakkelased, on saanud heaks traditsiooniks. Lõbus laadamelu ja igal täistunnil toimuvad kontserdid, kus esinevad valla taidlusringid, toob platsile hulganisti pealtvaatajaid.



Laulupoiss Karel Kurvits.

Laadakaupleja Silvia:

„Arvan, et on tore kui igas Eestimaa vallas korraldatakse päris oma päeva, kus saavad kokku nii noored kui vanad, et omavahel suhelda ja tunda ühise kodu tunnet.“

Olen Rakke valla päeval olnud külalisena (laadalisena) juba mitu aastat ja lahkun seal alati heade muljetega. Päris äge on näha ja vaadata noorte ja vanade mini-laulu- ja tantsupidu, mis alati on meeliülendav kindlasti nii osalejatele kui pealtvaatajatele.

Korraldusnaiskond eesotsas Rene Põllumaaga võtab alati soojalt vastu iga laadalise ja seda head emotsiooni jätkub tal meiega õhtuni välja.

Eriti eredalt jäi sel aastal meelde vallavanem Indrek Kesküla tervitus, kes soovis head pidupäeva ja mainis, et kui

inimestel läheb hästi, siis läheb ka valal hästi.

Samuti meeldis väga päevajuhi Tiia



Esineb eakate tantsurühm Kadakane.



Tantsurühmade lõputants.



Moosekandid mänguhoos. Foto: 5 x Erakogu

Kotli Maja kutsub õpituppa

MTÜ Kotli Maja kutsub osalema

KOGUKONNARUUMIDE KORISTAMISE ÕPITOAS

laupäeval, **3. novembril kell 10 – 13**

Triigi külaseltsi ruumides Triigi spordihoones.

Juhendaja Helge Alt, Puhastuseksper OÜ.

Koolitus on mõeldud eelkõige kogukonna vabaühendustele, et vähendada nende kasutuses olevate ruumide korrashoiule kuluvat aega ja vahendeid ning muuta koristamine lihtsaks ja meeldivaks.

Vabade kohtade olemasolul ootame liituma ka teisi huvilisi.

Eelregistreerimine 10. oktoobrini või kohtade täitumiseni tel 523 6582, Kadri

Omaosalus 7€ palume kanda MTÜ Kotli Maja arveldusarvele EE332200221062628186.

Tagasipilk lisatundidele öökoolis

Õöl vastu 1. juunit olid Kiltsi põhikooli algklasside õpilased oodatud jääma peale tunde. Öökooli õpilasi ootas ees kolm põnevat tundi. Esimese tunni õpetaja Timo Kalter arutles lastega järgmistel teemadel: kuidas käituda suvel veekogu ääres ja metsas, milliseid marju ja seeni võib süüa, ent millised



Õpetaja Timo Kalter näpunäiteid jagamas.

jätta suhu panemata, mida teha, kui rästik hammustab või herilane nõelab? jne.

Teise tunni viis läbi sõjaajaloolane ja kodulooõpetaja Hanno Tamm, kes on Kalevipoja hobuse jalajälgede teemat aastaid uurinud ja tutvustas seda nüüd lastele. Saime teada, et rahvapärime järgi olla Kalevipoeg Neerutis oma künnetoid tegemas käinud. Lohud orgude põhjas olevat Kalevipoja hobuse jalajäljed. Neid on kokku loetud üle tuhande ühesaja. Nimetus „Kalevipoja hobuse jalajäljed“ on pärit muistsest ajast ja nii nimetas vanarahvas maastikul ridamisi paiknevad karstiauke, mis on iseloomulikud Virumaa paealadele

Väike-Maarja kihelkonnas Assamalla, Loksa, Avispea külas ja Simuna ümbruses.

Kolmas öökoolitund nõudis lisaks teadmistele ka füüsilist vastupidavust ja kiirust. Õpetaja Tanel Kümnik viis läbi maastikumängu, kus tuli kaardi järgi orienteeruda, et leida punktid, kus olid peidus pusletükid. Mängu võitjateks kuulutati meeskond, kes esime-



Öökoolis esines õpilastele koduloo uurija Hanno Tamm.

Foto: 2 x Merje Leemets

senä kõik tüki üles leidis ning pusle kokku pani. Mäng oli hoogne ja täis lustimisrõõmu.

Pärast kolmandat tundi, nagu harilikul koolipäevalgi, algas söögivahetund. Õpetaja Egon, Agnes ja Kati ootasid ööpilasi vorsti grillima ning kringli ja maasikatega maiustama.

Pärast ööineit toimus tants ja tagajamine kuni südaõni, mil ka kõige entusiastlikumad trallitajad Unematile alla vandusid.

Aitäh kõikidele öökooli õpilastele, et olete alati tegutsemisrõõmu ja teadmistejanu täis!

Aitäh Katile, Tanelile, Timole ja Egonile! Olete suurepärane meeskond!

Agnes Leemets
Klassiõpetaja

Kas usute, ma ootan kooli...

Janar Rückenberg (23.-24. august 2018)

Kui maasikate aeg on ammu lakanud, peagi tervitavat sügist ei saa ju keegi salata ja august on väsima hakanud, ukseid avab kool, et õppetööga taaskord alata.

Ehkki on olnud fantastiline ja tegus suvi, kui lubate, ma paljastan teile ühe tõe, mul on ammu juba kooli vastu huvi ja vaheaja lõppemist tegelikult üldse ei põe.

Isegi, kui saan vahest mõne kahe, ma ei tee sellest kära, sest koolielu on ikkagi nii lahe ja puudulikud hinded saab ju parandada ära.

Kvaliteetaeg parimate sõpradega koos, nii asendamatu osa noore inimese elust ja kui algklassid müraavad mänguhoos, aga ma juba unistan sellest vahetundide melust.

Ringid, trennid, võistlused ja sõbraöö rutiiniks jõudu annavad, kompenseerides nii mõnegi raske kontrolltöö, uue kooliaasta järgmise suveni kannavad.

Ja muidugi spordis ma edeneda soovin, kes siis ei tahaks areneda ning õppimises kindlasti pingutada proovin, sest tean, et saan ka hoolsuses parenda.

Kallis koolipere, on üks mõte sellel lool, et olgem enda vastu aus, tegelikult on ju maru, et algab kool ja kolm kuud on olnud piisavalt kosutav paus.

Ah jaa, olete juba märganud pisikesi lootusrikkaid silmapaare, nende siiras rõõm on ju tuntavalt teisigi nakatamas, tervitagem üheskoos aplausiga meie 1. klassi värskeid staare, kes uue ajastu lävepakul elevusest pakatamas.

Õppeaasta algus Simunas

Kust kohast need puulehed teavad, et aeg on neil kollaseks minna...

Leelo Tungal

Hommikuti koolimajja tulles sõidan mööda teed palistavatest iidsetest vahtrapuudest. Kogu augustikuu olid nad rohelised, aga 1. septembri hommikuks olid tekkinud võraste esimesed punased laigud. Hoolimata sellest, et ilmad on suviselt soojad, teavad vahtrapuud, et sügis saabub pea, algab kool ja neil on aeg selga tõmmata värvikirev rüü, et pakkuda silmailu nii lastele kui täiskasvanuile.

Saime nautida erakordselt ilusat ja sooja suve. Meie koolipere akud on laetud ja oleme valmis rõõmsalt ja edukalt otse kevadesse pörutama. Loomulikult ei jäta me sügist ega talve vahele, vaid võtame ka külmast ja pimedast maksimumi, et rahuldada oma uudis- ja õpi-

hima ning saada suuremaks ja tugevamaks.

Koolilapsi on meil sel õppeaastal 85. Lasteaialapsi hetkel 45. Kooliaasta algas klassijuhatajatunniga ja jätkus aktusega rahvamajas. Õppeaasta avaaktusel on kujunenud lõbusaks traditsiooniks, et aktusel on kohal alati keegi põnev ja lastepärane tegelane. Seekordse koolialguse juhataks sisse kaks karumõmmi. Ühel oli hirmus meekoogiisu ja teine kippus liialt nutitelefoni näppima, aga aktuse juhtimisega said mõlemad toredasti hakkama. Koolipere lisandus 11 1. klassi õpilast ja kolm vanematesse klassidesse minejat. Kuulati laste laule ja tähtsaid kõnesid, pävakangelastele anti lilli ja aabitsad. Nagu ikka esimesel koolipäeval.

Uut õppeaastat alustame projekti-põhiste õppekäikudega „Kes elab metsa sees?“

Huviga ootame õppetunde vastvalminud Värkstoas. Lugupeetud vallavanem käis sõna toomas, et väikemaarjalased eesotsas sealse kooli direktoriga olla juba *pailapsiini* valmistanud. Meie plaan oleks valmis saada *anti pahatujuplaastrid*. Kui hommikul ärgates on paha tuju või ei taha kooli tulla, kleebid ühe näiteks talle alla ja tuju läheb kohe heaks. Põnev on!

Tõsisemate asjade juurde tagasi tulles on septembrikuusse plaanitud veel spordinädal ja lastevanemate koosolekud.

Koolijuhina tunnen rõõmu, et on olemas kõik vajalikud õpetajad, koolitõetajad, õpilased ja rahulik tööõhukond.

Simuna Kooli direktor
Kaja Põldmaa

Uute teadmiste rohket kooliaastat!

Esimene koolipäev

Ellen Niit

Eile olin alles väike lasteaialaps. Paitasid mind tuul ja päike, läksin suuremaks.

Paitasid mind päev ja tuuled järjest kuu või kaks. Läksid koolimütsid, -kuued mulle parajaks.

Hakkas koolilapse nimi mulle passima. Täna esmakordselt lähen kooliklassi ma.

Tere, tere, tore maja!
Tere, kooliõu!
Koolis käia nagu vaja on mul kindel nõu.

Rakke koolis alustas algaval õppeaastal oma kooliteed 17 õpilast, nende

klassijuhatajaks on Reet Ööpik. Kogu koolis alustas õpinguid 128 õpilast.

Uute õpetajatena asusid tööle muusikaõpetaja Eve Martenjak ja sotsiaalpedagoog Birgit Mets.

Värskenduskuuri on saanud kooli esimese korruse klassiruumid.

Kuna meie kooli üheks tugevuseks on robotika, siis uuest õppeaastast lõimime nutitunnid ainetundidega.

Tänapäeva märksõnadeks on ettevõtlikkus ja ettevõtetus, nii on ka meil uute tundidena tunniplaanis 9. klassis majandusõpetus ja 8. klassis karjäärõpetus. Tunde viib läbi õpetaja Raili Veelmaa.

Kindlasti hoiame ka edaspidi aus Rakke kooli traditsioonilisi üritusi.

Toredat meeldivate emotsioonide ja uute teadmiste rohket uut aastat!

Igmar Matto
Rakke kooli direktor

Hei, hei noor, vanuses 7-26 a!

**Reedel,
21. septembril
kell 16.00**

Rakke noortekeskuses
**Noortemängude
koolituse II osa**

Koolitaja Eli Sukles

**Kui sa soovid osaleda,
pane ennast kirja noortekeskuses!**

Noorte arenguprogrammi, mille raames noortemängude koolituse II osa toimub, rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskide noorte kaasamine ja noorte tööõhivõimalduste parandamine“ kirjeldatud tegevuste raames.



Rakke kool tähistas Richard Tombergi sünniaastapäeva

Mõisamaal, Salla vallas Virumaal 6. septembril 1897. aastal sündinud Richard Tomberg oli Eesti sõjaväelane ja Eesti õhukaitse ülem ning õhukaitse ülesehitaja. Rakke kool on aastaid tähistanud tema sünniaastapäeva, nii ka sel aastal.

Kui aasta tagasi algas kool lennundusnädalaga, siis sellel aastal tähistasime Tombergi 121. sünniaastapäeva lennunduspäevana.

Juba varakult olid koolis kohal Richard Tombergi perekonnaliikmed – minia Ene ja pojapoeg Herkki Tomberg. Küllastasime ühiselt mälestuskivi kindralleitnant Tombergi sünnikohas. Ene Tomberg meenutas oma äia, kes oli käinud kuues erinevas sõjakoolis, kui väga täpselt ja korda armastavat meest. Samuti oli kuulsal sõjaväelasel väga hea anne keeltele, rääkides vabalt näiteks prantsuse keelt.

Õpilastele oli kavas külalistund, mille andis ettevõtja Oleg Gross. Gross rääkis, kuidas Mulgimaa mehest sai suurettevõtja ning kirklik rallispordi



Vasakult: Rakke kooli direktor Igmar Matto, ettevõtja Oleg Gross, R. Tombergi minia Ene Tomberg, piloot Rene Kallis ja R. Tombergi pojapoeg Herkki Tomberg. Foto: Helen Potman

toetaja. Külalistund oli 7.-9. klassi õpilastele paeluv ning kõige enam jääb tunnist meelde ütlus, et raha on vaid vahend ning samuti soovitus hoida ja omada sõpru, sest nende abi võib hiljem täiskasvanuelus ja ka äris kasuks tulla. Aitäh põneva tunni ja külaskäigu eest!

Kooli staadionil said õpilased istu-

da kopteris ja unistada lenduri ametist. Vahva oli näha lasteaialaste rõõmsaid ja põnevil nägusid.

Alustasime taaskord lennukalt!

Helen Potman
Rakke kooli huvijuht



Väike-Maarja LINETANTS
alustab hooaega 20. septembril kell 19.00
pubitantsuga Georgi söögitoas.

Väike-Maarja LINETANTS
alustab 2018

Tantsutunnid alates 25. septembrist! Täpsem info meie kodulehel – www.taffos.pri.ee.

Kodulehe arhiivist saad ka vaadata, milliseid tantse me tantsime.

Vali endale sobiv koht ja aeg ning tule tantsima!

Väike-Maarja Linetantsu juhendaja Sirje Orro

Väike-Maarja naisseltsi suvine reis Ventspils Lillevaipade festivalile

Meie traditsioonilised suvised reised Eestimaa kaunitesse loodus- ja kultuuriloolistesse paikadesse on aastate jooksul ulatanud läänepiirilt itta, saartest Narvani ja põhjarannikult lõunasse.

Selle suvise reisi sihiks valisime Lätimaa. Kasutasime reiskorraldajana Loodusreiside OÜ teenust 3.-5. augustini toimuvale Ventspils Lillevaipade festivalile.

I päev. Niisiis – Lätimaa reis – pikk ja kuum, ilm nimelt. Sõitsime kohapealsete sõitudega kokku ca 1500 km. Esimene päev kujunes naisseltsile õige pikaks. Meie alustasime sõitu Väike-Maarja bussijaamast 5.30 hommikul. Rakverest, Tallinnast, Märjamaalt ja suvepealinnast Pärnust peale võetud reisiseltskonnad täitsid suure reisiribussid (Valdeko Reisid OÜ) pea kõik kohad. (kohti bussis 58). Väga suur reisiribuss ja mugav ka.

Peatus lõunasöögiks Adaži kohvikus „Lido“. Pärastlõunaks jõudisime väikesesse veinitehasesse. Pereettevõtte kuulub Märtinš Barkānsi ja Liene Barkāne valdusse. Toodab siidrit, mahla ja viinamarja-puuviljaveini. Ei oska pisku degusteerimise tulemusena hinnangut anda. Leitsakuline ilm ei soodustanud ega pakkunud mõnu (peale mahla) nende jookide pruukimiseks.

Edasi suund Jaunmokase lossi poole. Üllrikaliku kujundusega punastest tellistest muinasjutuloss valmis 1901. aastal. Pilku püüdis vestibüülis säilinud maalitud glasuurkividega ahi, millel on kujutatud sajanditaguse Riia ja Jurmala vaateid.



Reisiseltskond Jaunmokase lossi trepil.



Ventspils festivalil: mitukümmend lillevaipa reas.



2002. aastast peale tuntakse Ventspils lehmade linnana. Üks paljudest linna lehmaskulptuuridest. Foto: 3 x Ellu Moisa

Päev lõppes hotelli jõudmisega 19.45. Hotell (äriklass) Ventspils „Vilnis“ paikneb Venta jõe paremal kaldal. Suur sadamalinna jäävaba sadamaga paikneb põhiliselt jõe vasakul kaldal. Sel õhtul, peale tubadesse jõudmise ja külma dušši, enam midagi ette ei võetud. Järgmine päev töötas olla väga tige oma lillevaipade-kujundite festivaliga. Kuuma õhu eest niiske vannilinnaga kaetuna tuli unigi. Muidu mugavas hotellis puudus konditsioneer.

II päev algas varase hommikusöögiga (7.00-9.00) hotelli restoranis. Ja siis kuumapäeva naudingud kaldapromenaadil kesk lillekompositsioone ja vanalinna laadal. Oma-pärsed püskkaevud ja skulptuurid. Ja eriline lehmade kultus. Neid piimaandjate skulptuure jagus Ventspils linna rohealadele, parkidesse, sadamakaile. Eriti uhke oli mitmekordse elusuurusega lilledest kujundatud veis. 2002. aastast tuntakse Ventspils ka lehmade linnana. Linna omapäraks on veel erilisel sillutatud tänavad.

Edasi tutvusime Renkise aiaga. Ja siis sõitsime Mazbanitis täistubitud vagunites, mida vedas väike auruedur. See kitsarööpmeline susla sõitis Kuramaa külade vahel veel 20. sajandi alguses ja on tänapäeval turistide teenistuses.

Järgmine huviobjekt – mereäärse vabaõhumuuseumi külastus. Päevase programmi lõpetas laevasõit (20.30) „Hertsog Jacobiga“ Venta jõel.

Kuna laada külastusest jäi vaba aega, siis väike seltskond valis linnarongi sõidu. See

oli hea valik. Saime ca tunnise sõiduga põgusa ülevaate Ventspils erinevatest linnaosadest. Nägime kauneid mereäärseid valgeid liivaluhteid, linnarahva lemmikpaiku. Päeva lõpetas täpselt 23.00 alanud pidulik ja võimas saluut.

III päev. Tempo jätkub. Hommikusöök. Ka kuumust jagub. Kuigi eelmise päeva õhtul paukus enne meie väljasõitu kōu ja sadas, ei toonud see kaasa jahedust. Kolmanda päeva programmis ekskursioon Liivi Ordu lossi kohaliku eestikeelse giidi saatel.

Enne tagasiteele asumist tegime peatuse peatänaval asuva ainulaadse lillekella ja erilise püskkaevude süsteemi vaatamiseks. Suurde, madalasse

basseinialasse võis sisse astuda. Kes seal jalutas, vaevalt mõnusat jahedust sai nautida. Kõrvetav päike oli soojaks kütnud ka madala veega.

Ja siis alustasime tagasisõitu Eestimaa poole. Lõunasöök, nagu esimesel päeval, Adaži kohvikus „Lido“. Hilisõhtul 22.45 saabusime Väike-Maarja bussijaama.

Tagasisõidul muidugi ei saanud peatuse kohas TALLINN 194 km → RIGA 114 km. Seal asub SUPER ALKO.

Oli huvitav reis ja meeldiv reisiseltskond.

Muljeid reisilt pani kirja
Juta Haasma

Simuna naisteklubi tegemistest

2. augustil külastasime Lääne-Virumaa 2016-2018. a PRESIDENDILE TUNNUS-TAMISEKS esitatud kauneimaid koduaedu.

Alustasime Kännukülalt Väike-Maarja vallas. Kaldaallika kinnistu Porkuni järve ääres paistab silma maitseka kujunduse ja perfektsete peenraserivate poolest.

Rakvere vallas, Veltsi külas saime näha külluslikku nimesiltidega varustatud taimeaeda, kaunit renoveeritud hooned, mitmeid basseine ja moodsaimat muruniidukit.

Rahkla külas Rakvere vallas külastasime neljast kinnistust koosnevat ühe pere poegade rajatud kodupaika, kus väga loomulikult loodusesse sobituna haljastuse kõrval avaldasid muljet rohked põnevad majakesed – atraktsioonid lastele. Alustades koolibussi ootajatele mõeldud isiklikust bussijaamast „kanajalgadel“ onnikeseni.

Vinni vallas Mödriku külas asuv kaunis kodu lummas meid oma võimsate tammede, veekogude, vana suitsusa-

na, maitsekate renoveeritud hoonete ja kaunit kujundatud lillepeenraga.

Rakvere linnas Viru tänaval ootas noor perenaine meid oma väikeses vähe hoolt vajavaks kujundatud aias. Nutikalt rajatud istutusala veekogu kaldal, kasvuhoooneke kahele tomatile, puukooremultsiga kaetud õunapuualune.

Aiad, mida külastasime, olid väga eripalgelised. Üks ühine omadus on siiski kõigil kauni kodu omanikel. Meid võeti väga soojalt vastu ning lahkesti jagati oma kogemusi ja nippe aia kujundamise, korras hoidmise ja taimede eest hoolitsemise kohta.

30. septembril kell 13.00 kohtume NAISTEKLUBI KESKPÄEVAKOHVIKUS Simuna rahvamajas. Kunstnik Tiit Tagametsa näituse avamine ja kohtumine kunstnikuga.

28. oktoobril tähistame simuna-päeva.

Simuna naisteklubi
Mary Tammet



Noor perenaine tutvustamas oma kaunist koduaeda Rakveres Viru tänaval. Foto: Mary Tammet

Tantsuselts Tarapita 30. aastapäeva lävel

Tantsurühma pikaaegne juhendaja ja tantsuseltsi liikmed vahendavad oma mõtteid seoses tantsimise ja rühma juubeliga ning meenutavad oma tantsuteed.

Aino Lukmani (tantsurühma juhendaja aastatel 1988-2004) õnnitlus juubeliks:

„On mälestuste laegas aardeid täis, neist igaüks on võltsimatu, ehe... ja aastatega, nõnda sulle näib, veel justkui säravamaks muutub iga ehe. (Virve Osila)

Hoidke seda mälestuste aaret – eesti rahvatantsu kui head sõpra, et aastate pärast võiksite öelda – ma täitsin aardeala kullateradega. Soovin teile alati tahtmist midagi teha ja midagi suuta, midagi liikuma panna ja muuta. Ilusat juubelit, kaunist sügist!“

Meeli Veia (Eesti Kaitseväge sotsiaaltöötaja): „Tarapita alustasin 1995. aastal. Mulle meeldib väga tantsida ja otsisin juba koolis selleks võimalust. Millegipärast jäi meie lend õpetaja

Ainol kahe silma vahele, hiljem oli tüdrukuid kordades rohkem ja minul ei õnnestunud liituda enne, kui 1988. aastal oli Väike-Maarja kultuurimaja B-segarühmal üks naine puudu. Hoolimata sellest, et õppisin sel ajal Jänedal, leidsin kord nädalas aja, et tulla Väike-Maarjasse tantsima. Kui kultuurimaja rühma tegevus lõppes 1994. aastal, kutsus õpetaja Aino mind vilistlasrühma koos Ilmar Aasumetsaga. Meist said tantsupartnerid kaheksaks aastaks ja sellesse aega jäid mitmed reised. Rootsi sai reisisel juhendajana ja seda lausa paaril korral. Ikka Tallinnast laeva, laevast trammi või bussiga Stockholmi kesklinna, et siis peale mõningast ootamist liinibussiga Jõnkõpingisse sõita. Loomulikult sai kogu varustus, rahvariided ja muu, käe otsas, õlal, kaenlas kaasa tassitud. Miks ma tantsin – eks ikka seltskonna, liikumise ja lõbu pärast. Selle tunde pärast tantsupeo viimasel etendusel, nutt kurgus, õnnetunde hinges.“

Kati ja Tanel Kümnik (Kiltsi Põhikooli õpetajad): „Tarapita alustasime tantsimist 2012. aastal. Miks tantsime? Enne tantsurühmaga liitumist käisime tarapitalastega ühisel Austria reisel, kus nende tantsud ja mõnus seltskond tekitasid huvi selle tantsurühma ja tantsimise vastu. Tore on õppida uusi asju, käia esinemistel ja veeta aega ägedate inimestega.

Toredad mälestused on ühistest aastavahetustest, jalgrattamatkadest ja muudest tegevustest. Omajagu pingutust nõudis „Tuljaku“ tantsimine lühikese filmiklipi „100 m Tuljakut“ tarvis Eesti 100. sünnipäeva puhul. Me usume, et neid tantsusamme tuli kindlasti rohkem kui 100 meetri jagu.“

Edgar Tammus (Väike-Maarja Muuseumi juhataja): „Tarapita tantsin alates 2016. a sügisest. Olin varem arvanud, et rahvatants pole minu jaoks, kuigi mu ema, õde ja vend on aastaid tantsinud. Triigi külapäeval haaras Tarapita tantsurühm mind aga „Kolonn-

tantsuga“ enda rüppe ja pole siiani lahiti lasknud. Seltskond on tore ja hea on kord nädalas end argiritiiniist välja lülitada. Eritisim hetk Tarapitaga seoses on mu enda pulmast, kuhu ühel hetkel valgusid uksest sisse tarapitalased ja arvake ära, mille nad endaga kaasa töid

– lisaks traditsioonilisele pulmatantsule „Tuljakule“ muidugi ka rahvast kaasa haarava „Kolonnantsu!“

Heili Tammus
Tantsuseltsi Tarapita liige

Tantsuselts Tarapita kutsub miiklipäeval,
29. septembril kell 18.00
Väike-Maarja Seltsimaja tantsurühma 30. sünnipäevale.

Kavas üllatuskülastuste EESTI MÄNG.
Pakutakse piduroogasid.
Tantsukes mängivad Viru-Nigula pillimehed.

Üliõpilased ja teadurid uurisid põhjalikult Simuna kiriku altariseina

Simuna kiriku altarisein valmis 1684. aastal Tallinnas Christian Ackermanni töökojas ja on Eesti barokiajastu meistri üks varasemaid säilinud töid.



Kunstiakadeemia professor Hilka Hiiop (paremal) ja muinsuskaitseameti peadirektor Siim Raie kunstiakadeemia doktorandina koos üliõpilastega altariseina kujusid uurimas.

Eesti Kunstiakadeemia muinsuskaitse osakonna professor Hilka Hiiop ütles, et Ackermanni loomingu on seni suhteliselt vähe uuritud. 2016. aastal Tallinna toomkirikus alguse saanud ja neli aastat kestev Christian Ackermanni loomingu uuriv projekt „Christian Ackermann – Tallinna Pheidias, ülbe ja andekas“ jõudis septembrikuu alguses Simuna kirikusse. 334 aasta jooksul on see esimene kord, kus Simuna kiriku altarisein uurimise alla võeti. Projekti saab Ackermanni loomingu 3-D mudeldatud ja seda on võimalik siis näha virtuaalsel kujul. Pärast projekti lõppu aastal 2020 peaks avatama Tallinnas Niguliste muuseumis aga suur ülevaatenäitus. Lisaks on plaanis avaldada Ackermannist rääkiv monograafia.

29. augustist kuni 1. septembrini toimuski Simuna kirikus Eesti Kunstiakadeemia valikkursus „Chr. Ackermanni projekt. Kultuuripärandi uurimine ja dokumenteerimine Simuna kiriku näitel“. Kursusel osales lisaks konserveerimisosakonna tudengitele kunstiteaduse, arhitektuuri ja tekstiili osakonna üliõpilasi, seda nii bakalalau-reuse-, magistri- kui doktoriõppest. Ka muinsuskaitseameti peadirektor Siim Raie oli kunstiakadeemia kolmanda aasta doktorandina Simunas uuringuid läbi viimas. Uurimisprojekti eestvedajateks on Eesti Kunstimuuseum ja Eesti Kunstiakadeemia, röntgenuuringu viib läbi maksu- ja tolliamet koostöös

muinsuskaitseametiga, projekti uurimistöödesse on kaasatud ka Tartu ülikool.

Uurimisgruppi oli kokku üle 20 uurija ning tööd jätkus: erinevat tehnikat ja erinevaid meetodeid kasutades tuli nelja päeva jooksul uurida altariseina kahte korrust ja kaheksat skulptuuri: Peetruse ja Pauluse, Usu, Lootuse ja Armastuse, ning Kristus Kõivõitja ja kahe ingliliku.

Simuna kirikus paigaldati altariseina ette kõigepealt tellitud ja võeti skulptuurid seinalt maha. Hilka Hiiopi sõnul oli see väga tähelepanuväärne samm, sest üldjuhul altariskulptuure lähivaates ei näe.

Kõiki Ackermanni töid on aja jooksul muudetud, ümber ehitatud ja üle värvitud, ka Simuna omi. Praegu skulptuuridel näha olev värvigamma pärineb 20. sajandi teisest poolest. Ackermanni kiht on kõige all, aga alumise ja pealmise kihi vahel on veel kolm värvikihti erinevatest aegadest. Originaalikihi jõudmiseks kraapisid tudengid skulptuuride eri kohtadest värvi kiht-kihit maha ja saatsid need värviproovid laborisse analüüsima.

Tartu ülikooli analüütilise keemia doktor Signe Vahur ütles, et värvide koorumise skulptuuridelt on põhjastanud eeskätt värvi sideaine kadumine ja see on tingitud ka kujude ülevärvimisest. Siim Raie hinnangul on ülevärvimist teostatud küllaltki oskuslikult, sest skulptuuridelt on näha, et on kunstiliselt lähenetud ja püütud isegi varje tekitada. Tema sõnul ei ole suur väärtus mitte üksnes originaalil, vaid ajalooliselt on oluline ka kogu skulptuuridega aja jooksul toimunud muutumisprots-

sess.

Uuriti põhjalikult, et kas kõik skulptuurid altariseinal on ikka Ackermanni loomingu. Igale kahele tudengigrupile oli antud uurimiseks üks skulptuur ja nad viisid ise kõik uuringud läbi. Ackermanni loomingu omapäraks on, et kõik tema skulptuurid on liimpuidust, väikestest tükkidest kokku liimitud ja lisaks veel suurte sepanaeltuga tugevdatud. Naelu palja silmaga kunagi ei näe ja seetõttu annab põhjalik uurimine täpse pildi ja küsimustele õiged vastused.

Uurimisprotsessis oli üheks koostööpartneriks maksu- ja tolliamet. Nende tehnika abil tehti altariskulptuuridest röntgenülevõtteid, et näha kujude sisestruktuuri ning määrata kindlaks metallisisaldusega detailide omadused ja asukohad. See aitab aru saada, kas ühe või teise taiese näol on tegemist ikka Ackermanni loomingu.

Röntgenuuringu eesmärgiks ongi teada saada, milline on skulptuuride ülesehitus ja aidata kuntsiekspertidel saada uut infot erinevate kultuuriväärtuste kohta. Röntgenuuringuteks oli kohandatud üks sobilik Simuna kiriku müüriurgake, millest kiirgus läbi ei tunginud.

Maksu- ja tolliameti kiirgusohutuse spetsialist Priit Laatre ütles, et nende projektis kaasalõõmine aitab neil läbi viia täiendõpet ja avastada oma seadmete seni kasutamata võimalusi. Igapäevatöö on neil peamiselt seotud salakauba avastamisega piiril. Kui tavaliselt saavad nemad abi kunstiteadlastelt, kes aitavad selgitada, kas mõni piiril tabatud kunstiteos on ehtne või võltsing, siis nüüd saavad nemad rönt-



Tartu ülikooli analüütilise keemia doktor Signe Vahur koos üliõpilastega altarikujude analüüsiks värviproove võttas. Foto: 3 x Ilve Tobreluts

genülevõtte tegemisega vastutene osutada ja samas ka ise endid selles valdas koolitada.

Uurimisgrupi liikmed võtsid oma blogis Simuna kirikus läbi viidud uuringud kokku järgmiselt: „Kuigi laboriuuringud Simunas võetud värvi- ja puiduproovide põhjal veel jätkuvad, võib juba täna öelda: altariseina kolm inglit ja Kristus Võitmatu kuju on pärit nn Teise meistri töökojast. Kokkuvõtlikult võime uuringute tulemusena öelda, et Simuna altar on üldjoontes säilitanud oma algse barokse vormi. Suuremad muudatused

on toimunud altari keskosas, kuhu on algsete altarimaalide asemele paigutatud 19. sajandi lõuendmaal, ning retaabli ülemisel karniisil, kus Ackermanni aegsed skulptuurid on millalgi välja vahetanud teise meistri loomingu. Lisaks on altarit vähemalt neljal korral üle värvitud.“

Simuna kirikukroonikas on altariseina kohta kirjas, et umbes 1877. aastal, kui altarile paigutati uus keskmaal, kujundati see ka ümber.

Uurimisgrupi tegevuses osalenud olid tänulikud Simuna koguduse õpetajale Enn Salvestele ja kõigile, kes nende päevade jooksul Ackermanni tiimi lahkelt vastu võtsid ning meistri loomingu vastu huvi tundsid. Rahvarohkeim ekskursioon toimus 30. augusti õhtul, pärast rahvusvahelise Gustav Normanni orelifestivali lõppkontserti.

Kunstiakadeemia professor Hilka Hiiop pidas nelja Simunas veedetud uuringupäeva väga edukaks. Ka Simuna koguduse õpetaja Enn Salveste oli kiriku altariseina uurimisega igati rahul.

Ilve Tobreluts

Rakke kultuurikeskuses on alustanud või alustamas terve rida huviringe



Head haldjad – ringijuhid ootavad ka uusi liitujaid. Kui tunned, et sinus on soov laulda-tantsida siis astu julgelt meie majja.

Agatantsulust esmaspäeval kell 19.00	Riina Gull
Laste lauluring teisipäeval kell 17.00 väiksed reedel kell 14.00 suuremad	Rene Põllumaa
Naiskoor teisipäeval kell 19.00	Rene Põllumaa
Eakate lauluring kolmapäeval kell 15.00	Rene Põllumaa
Eakate tantsurühm KADAKANE neljapäeval kell 17.00	Helen Potman
Linetants esmaspäeval kell 17.00	Sirje Orro
Jooga trennid reedel kell 17.30	Ivi Lõomets
Zumba kolmapäeval kell 18.00	Alyona Morozova
Naisrühm esmaspäeval kell 18.00	Liia Alling
Seltskonnatants neljapäeval kell 19.00	Elmar Russanov

Oktoobrist alustavad tööd ka laste showtants, pilliring, laste rahvatantsurühmad, näitering – nende proovipäevad veel lahtised.
Info: Rene Põllumaa, tel 5569 2792

Rakke kultuurikeskus kutsub alustama HOOAEGA 26. oktoobril kell 20.00

Tantsuks ansambel Everest
Tantsuvahed sisustavad kultuurikandjaid.
Info ja laudade broneerimine
tel 5569 2792
Pääse peole 5 eurot/3 eurot
Võta kaasa oma söögid-joogid!



Huviringid alustavad septembri lõpus ja oktoobris!

- Härmalõnga naisansambel – juhendaja Valve Libene
- Näitering – juhendaja/lavastaja Erik Ruus
- Kunstiring täiskasvanutele – juhendaja Maie Lepik
- Laste ja noorte tantsurühm Maarjake – juhendaja Anneli Kalamäe
- Daamide liikumisring – juhendaja Anneli Kalamäe
- Tantsustuudio Alima idamaise tantsu ring täiskasvanutele – juhendaja Epp Kaljos
- Kilti laulu- ja tantsuring – juhendaja Merike Hövelson

Address: Pikk tn 2, Väike-Maarja
e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee
Telefonid: 326 1837; 5302 4437

Teisipäeval, 25. septembril

kell 17

Väike-Maarja raamatukogus

ÕPITUBADE SARI

”KÄSI VALGEKS!” I

MEISTERDAME
POOGENKÖITES MÄRKMİKKE.



SAARE MEMMEDE DESSANT VIRUMAALE

Külla tuleb Pärsama kultuurimaja lustakas laulu-, tantsu- ja pillirühm „Muigud“



29. sept kell 12.00 Tamsalu kultuurimajas Tapa valla eakate pidupäev. Küläs ka harjukad

29. sept kell 18.00 Pajusti klubis SIMMAN

30. sept kell 13.00 Rakke Kultuurikeskuses kontsert



Kombatakse inimsuutlikkuse piire, sest keskmiselt 67-aastaste prouade repertuaar on lai ...

Discgolf on ka meie vallas populaarsust kogumas

Discgolf on hetkel Eestis ja ka kogu maailmas kiiresti kasvav spordiala ja patt oleks ajaga mitte kaasas käia. 10. septembri soojal ja päikeselisel sügis-päeval kogunesidki valla discgolfi huvilised Rakke DiscgolfParki, et selgitada välja parimad ning saada ülevaade ala harrastajatest vallas.

Võistlustele registreerimine ja kogu võistlus toimus interneti keskkonnas discgolfmetrix.com. Varasemalt olime Rakkas kasutanud paberile märkimise lahendust, aga suure hulga võistlejate puhul on see väga keeruline. Lisaks lihtsamale lahendusele on tulemused ja statistika kergesti jälgitav. Võistlusele registreerus üllatavalt palju – 35 osalejat, kellest võistluspäeval oli rivis 33, naiste arvestuses 5 võistlejat ja meeste arvestuses 28 võistlejat.

Mängiti 2x9 korvi ja lõpuks finaalarvustuse järjekorras. Finaalring

ringi järel olid selged vahed tekkinud, aga seis oli pingeline meeste kolmandale kohale. Kolmanda koha saatuse otsustas aga kiire lõppmäng kuni kolmel rajal. Võrdsed punktid kogusid: Ants Rouhijainen, Mihkel Gull, Rainer Teidla ja Rivo Täheste. Esimesel valitud rajal kolmanda koha omanik ei selgunud, aga teise rajal pani oma paremuse maksma Rivo Täheste. Naiste klassis oli konkurentsituult parim Ellen Anett Põldmaa, järgnesid Maris Lanno ja Caroli Lanno. Võistlustulemuste on leitavad: <https://discgolfmetrix.com/?u=scorecard&ID=781849>

Tahaksin leheveergudel tänada Kaarel Gulli, kes aitas mind võistluste läbiviimisel. Kuna tundub, et discgolfi huvilisi jagub, plaanime Kaarliga korraldada järgmise võistluse juba oktoobris.

Enno Eilo



Meeste arvestuses osutusid parimateks (vasakult): Madis Kukk (II), Ardi Roomelt (I) ja Rivo Täheste (III).



Rakkasport-2.jpg, allkirjaks: Naiste esikolmik (vasakult): Maris Lanno (II) Ellen Anett Põldmaa (I) ja Caroli Lanno (III). Foto: 2 x Erakogu

Väike-Maarja valla meistrivõistlused mälumängus

Võistkondlik mälumäng kolmeliikmelistele võistkondadele toimub kord kuus, enamasti kuu viimasel esmaspäeval. Kokku seitse vooru. Küsimused koostatakse eelmise hooaja paremustabeli järgi, esimesena toimetab käesoleva hooaja küsimused Väike-Maarja võistkond.

Mälumängud leiavad aset Väike-Maarja muuseumis, algus 18.00.

• 24. septembril 1. voor

- 29. oktoobril 2 voor
- 26. novembril 3 voor
- 28. jaanuaril 4 voor
- 26. veebruaril 5 voor
- 25. märtsil 6 voor
- 29. aprillil 7 voor, finaali

Röõmsate kohtumisten!

Jane Kool

Väike-Maarja spordikeskus tel 518 4071

Jalgratturite võistlustulemusi

Kuigi maanteeõidu hooaeg on praktiliselt läbi, ei saa ratturid veel puhkama. Veel on suur hulk maastikusõite oktoobrikuuni välja. Cyclocrossi võistlused ja sarjad aga alles koguvad hoogu ning kestavad veel kuni detsembrini.

Maantee võistlustel hooajal erilisi säravaid tulemusi ei olnud. Eliise Kivistu saavutas Eesti MV eraldistardiga sõidu 9. koha ja Tõnis Saar tegi kaks head starti – Lauri Ausi mälestussõit, mis oli EJL 1. kategooria, 14. koht ja 3. kategooria Sihva GP 5. koht. Väiksematel jõuproovidel aga poodiumikohti jagus. Järgmisel hooajal on soov viia noori ka rohkem maanteevõistlustele ja selleks ettevalmistused juba käivad.

Ka maastikusõidus tulemusi jagus. Bosch Eesti Maastikurattasari, kuhu kuulub ka Rakke rattamaraton, lõpetas oma hooaja juba 19. augustil kui Võrumaal peeti 20. Rõuge rattamaraton. Samas toimunud sarja hooaja pidulikult lõpetamisel tuli meie ratturitele poodiumikohti hulganisti ja ka kaks võitjaksärki toodi koju. Meeste arvestuses olid meie parimad Ivar Vaab 20. kohal ja Tõnis Saar 24. kohal.

Naiste arvestuses sai Grete Steinburg kokku arvestusse minevad 5 etappi ja võis tõusta poodiumi esimesele astmele. Kolmas koht naiste arvestuses kuulus terve hooaja stabiilselt head sõitu teinud Maris Kaarjärvele. Hooaja esimeses pooles suurepäraseid sõite

teinud Mairis Õispuu saavutas neljanda koha. Tüdrukute N14 vanuseklassis kuulus Eliise Kivistule 2. koht ning N12 vanuseklassis saavutasid Mairit Kaarjärvi ja Karolina Kull vastavalt teise ja kolmanda koha. SK Rakke /Purustaja naiskond aga võitis kõik kavas olnud seitse etappi ja oli naiskondadest kindel võitja.

Noorte klassidele kavas olnud noorte- ja matkasõidul oli mitut puhku parim Joosep Veelmaa, aga üldvõidu vormistamiseks tuli viimasel etapil kindlalt võita. Sellega sai Joosep hakama ja võitis ka M14 vanuseklassi võidu. M12 vanuseklassis oli kokkuvõttes meie parimana Thristan

Paju viies.

Veel on sügisel plaanis korraldada ka Rakke Linnamäe staadionil üks jalgrattavõistlus noortele, aga selle täpne aeg selgub septembri viimasel nädalal.

Enno Eilo

Lääne-Virumaa seiklusorienteerumine

29. september - 21. oktoober 2018

Lõpuorienteerumine ja auhinnaaloos 27.10.2018 Rakveres

Osalevad kõik omavalitsused!

Lisainfot otsi kohalike omavalitsuste veebilehelt või www.virol.ee Facebookis **Lääne-Viru seiklusorienteerumine**

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit

Lääne-Viru Tervisenõukogu

Simuna sportimisvõimalused täienesid tänava suvel multifunktsionaalse palliväljakuga

Korraliku väliväljaku ehitusele on Simuna spordihoonet juhataja Hillar Kasu sõnul mõeldud seal juba päris pikki aastaid, seni ei olnud selleks siiski veel võimalust avanenud.

Eelmisel aastal aga sai Simuna aleviku palliväljaku rajamise projekt MTÜ PAIK Leader-programmi meetmest Kodupaik Pandivere toetuse ja ehitus võis käima minna. Suvel algasidki ehitustööd multifunktsionaalse pallimänguväljaku rajamiseks Simunas ja sügiseks sai plats valmis. Ilmastikutingimused siis värvimistööd enam teha ei võimaldanud ning mänguväljakute mahamärkimine-joonimine jäi tänavusse

kevadesse, sooja perioodi.

Ka uaaoodatud tehiskattega spordiplatsil on võimalik mängida nii korvkui ka võrkpalli ning tennist ja sulgpalli.

Palliplatsi ehitustööd tegi OÜ Kivipartner. Tööde maksumus oli ligi 45 000 eurot, PRIA Leader-programmi toetus sellest oli 20 000 eurot.



Simuna multifunktsionaalne pallimänguväljak.

Foto: Ellen Anett Põldmaa

Algamas on sarja Seriaalivaba õhtu uus hooaeg

September on käes ja uus hooaeg algamas. Suvi on olnud suurepärase ja usun, et sügis ja talv ei saa kehvemad olla!

Seriaalivaba õhtu 4. hooaeg stardib seekord juba 20. septembril. Sari koosneb ikka kaheksast etapist, detsembrikuuni jätkame seekord vahele.

Esimesel etapil on plaanis orienteerumine. Lihtne rada on planeeritud ka koolieelikutele (nähtavate punktidega), tutvustamiseks orienteerumismaailma.

Etappide toimumisajad:

1. etapp – 20. septembril, orienteerumine
2. etapp – 17. oktoobril (kolmapäev!), jooks
3. etapp – 15. novembril jooks
4. etapp – 17. jaanuaril, suusatamine
5. etapp – 21. veebruaril, suusatamine
6. etapp – 21. märtsil, sisesõudmine (valla sisesõudmise MV 1. etapp)

7. etapp – 18. aprillil, sisesõudmine (valla sisesõudmise MV 2. etapp)
8. etapp – 17. mail, orienteerumine

Kõik on ikka Ebaveres, neljapäeviti (v.a oktoober) ja avatud stardina 18.00-19.00. Kui sõudmiseni jõuame, siis anname teada, kes, kus ja kui palju ning millise süsteemi järgi.

Hea harrastaja! Tule, spordi, naudi liikumist ja head seltskonda ning kutsu sõbradki kaasa!

Täpne info etappide kohta nädal enne etappi nii Väike-Maarja spordikeskuse kodulehel sport.v-maarja.ee kui ka Väike-Maarja spordihoonet FB lehel.

Röõmsate kohtumisten!

Jane Kool

Väike-Maarja spordikeskuse juhataja

Valla meistrivõistlused tennises 2018

Valla tenniseimeistrivõistlustel osales 9 meest ja 3 naist.

Mehed:

1. Mihkel Niinemets
2. Rivo Täheste
3. Väino Stoltzen

Esikolmikule pakkusid konkurentsi: Marko Ömmik, Rainer Teidla, Marten Saepter, Ants Rouhijainen, Margus Võõrman, Ermo Lood

Naised:

1. Kadi Lood
2. Marjana Lepiksoo
3. Margit Aja

Võitjad said auhinnatud Ermo Loodi sepistatud rändauhinna. Rahvaspordiklubi tänab abi ja toetuse eest

Ermo Loodi, perekond Lepiksoo ning Fredi Võõrmani Tenniseakaademiast!

Võistluse korraldaja **Andri Part**



Medalivõitjad. Foto: Erakogu

SERIAALIVABA ÕHTU 4. HOOAEG

2018/2019

Etappide toimumisajad:

1. etapp 20.09	orienteerumine
2. etapp 17.10 KOLMAPÄEV!!!	jooks
3. etapp 15.11	jooks
4. etapp 17.01	suusatamine
5. etapp 21.02	suusatamine
6. etapp 21.03	sisesõudmine (Valla MV 1. et)
7. etapp 18.04	sisesõudmine (Valla MV 2. et)
8. etapp 17.05	seiklusorienteerumine

Igal etapil avatud start 18.00-19.00 Ebaveres Tervisespordikeskuses

Info: sport.v-maarja.ee

IVI TREENINGUD RAKKE KULTUURIKESKUSES

Alustame uue hooajaga 7. septembril

Yin jooga REEDETI kell 17.30-18.45

Vinyasa jooga REEDETI kell 19.00-20.15

NB! Tunnid sobivad nii algajatele kui ka edasijõudnutele. Küsi julgelt lisainfot 5286641 IVI!

Nägemine ja lugemisraskused

Iga õppeaasta algul toimub meie peas meeletu viir-varr, mis sunnib suvise eluvuse ja põnevuse tasapisi ümber vahetama uute teadmiste ja oskuste vastu. Mõnele meist jääb õpitu kergelt külge, mõnel jookseb mööda külge maha. Miks nii?

Pole huvitavamast tegevust kui raamatu lugemine või siis lihtsalt lugemine, sest lugeda võib nii arvatist kui paberkanjal. Kuid miskipärast kuuleme, eriti noorte seas aina enam, et lugemine olevat sunnitud ja igav tegevus, kui just pole huvitav raamat. Miks võib olla lugemine ebameeldiv ja väsitav?

Lugemine on aju jaoks väga keeruline protsess, kuna aju tegeleb mõlema silma pildi kokku sulatamisega ja loob seeläbi lugemiskeskust läbi sõnamälu.

Loomupäraselt me sünnime pluss-silmadega, mistõttu ei näe imikud lähedale selgelt. Vanuse tõustes, silmamuna kasvamisega, plussitugevus väheneb ja nägemine selgineb. Mida väiksem on sündides silmade plusstugevus, seda kiiremini nägemine selgineb ja lapsed hakkavad tundma huvi joonistamise, värvimise ja muu lähivaates tegevuse vastu nagu näiteks lugemine. Siit ka selgitus, miks osad lapsed suudavad lugeda juba nelja-aastaselt, kuid mõne jaoks valmistab lugemine raskusi ka kümnesealt.

Lugemiskiirus, nõrgem värvitoonide eristamisvõime, hämaras halb nägemisvõime, keskendumisraskused ja liikuvate asjade jälgimisel aeglane reaktsioon (jalgpall, lauatennis, sulgpall, võrkpall jm pallimängud) võivad olla tingitud halvast nägemisest ja kahe silma koostöö võimetusest.

Nägemine on väga keeruline neuroloogiline protsess, mis saadab närviimpulsse silmalihastesse. Nägemise muutust mõjutavad nii kaasa saadud geneetiline pagas kui ka keskkond. Paraku on nutikeskkond nägemist nõrgendav just seetõttu, et silmad vaatavad ühes asendis liiga pikalt samale kaugusele.

sele. Hoidke käes liikumatult nt kilost pakendit. Esmalt nagu polegi midagi, kuid mida kauem hoida, seda rohkem tahaks niheleda. Toimub lihase nõrgenemine. Seetõttu on alati mõistlik sooritada enne mistahes õppetegevust ja seeläbi minna nutimaailma. See aitab vältida silmalihaste nõrgenemisest tulenevat unisust ja keskendumishäireid.

Nägemishäired, mille põhjustajaks on silmaläätse spasm ja kahe silma koostöö nõrkus:

- Loeb aeglaselt ja konarlikult;
- Lugemisel on tarvis kasutada abivahendit;
- Ei mõista loetavat teksti;
- Eksib tahvliil maha kirjutamisel;
- Silmade sage pilgutamine, võib ilmuda vesitus, punetus, sügelus;
- Loeb, vaatab nutiseadet lähemal kui käsivarre pikkus;
- Vaatab TV lähedalt (kaugus sõltub TV ekraani suuruselt);
- Peavalud, eriti kulumise piirkonnas;
- Silmade valgustundlikkus;
- Väldib hämaras liikumist;
- Väldib pallimänge;
- Ei meeldi 3D filmid;
- Liikuvate objektide jälgimisel silmade väsimus;
- Autosõidul iivelduse teke, ei saa autos lugeda;
- Keskendumisraskused, sage unistamine;
- Unistab, kaotab asju;
- Nägemise pidev halvenemine.

Lugemisraskused võivad olla tingitud ka kaasasündinud ajukahjustusest, aga kuna lugemisteema on aina enam fookuses, tuleks tähelepanu pöörata silmade koostöövõime hindamisele, mida on võimalik täna testida ortoptiliste vahenditega.

Karmen Johansson
Optometrist-nägemisterapeut
Rohkem infot kodulehelt: www.nagemisteraapia.ee

Elukohaandmed tasub rahvastikuregistris hoida täpsetena

Et mitte ilma jääda avalikest teenustest, tasub kohalikele omavalitsusele oma täpsed elukohaandmed esitada kõigil neil, kelle andmed praegu on vaid omavalitsuse täpsusega (puudub küla või tänav, maja- või korterinumbar).

Uuel aastal jõustub rahvastikuregistri seaduse muudatus, mille tulemusena jäävad rahvastikuregistris tühjaks nende inimeste elukoha andmed, kes pärast kolimist pole oma elukoha andmeid uuendanud ja kelle puhul eelmise korteri või maja omanik on palunud nad enda juurest välja registreerida. Selle tulemusena on inimese elukoht praegu linna või valla täpsusega. „Soovitame kõigil, keda muudatus puudutab, esitada esimesel võimalusel oma täpsed elukohaandmed omavalitsusele. Andmete muutmist ei tasu jätta viimasele hetkele, sest muidu võib jaanuaris tabada halb üllatus, kus inimene jääb ilma elukohaga seotud avalikest teenustest nagu lasteaiakoht, juhiloa pikendamise vms,“ ütleb sise-ministeeriumi rahvastiku toimingute osakonna juhataja Enel Pungas. Sise-ministeerium saatis aprillis kõikidele neile, kes sihtgruppi kuuluvad ja kelle meiliaadress on rahvastikuregistris olemas, ka kirjaliku teavituse e-kirja näol. Kordusteavitust on plaanis sügisel. Samas, sihtgrupist ligi kolmandiku meiliaadresse rahvastikuregistris ei ole.

Elukoha registreerimine on lihtne: seda saab teha paari minutiga eesti.ee veebilehel, samuti võib selleks pöörduda kohaliku omavalitsusse nii isiklikult, posti kui e-posti teel. Täna kehtiva seaduse kohaselt on inimesel kohus-

tus oma elukoha andmeid uuendada 30 päeva jooksul alates uude elukohta elama asumisest, uuest aastast on see tähtaeg 14 päeva.

Muudatus puudutab praeguse seisuga enam kui 38 000 inimest, kellest ligi 40 protsenti on välisriikide kodanikud. Tõenäoliselt on märkimisväärne osa neist tegelikult Eestist lahkunud. Nii korrastatakse rahvastikuregistri andmeid ja saavutatakse täpsem teadmine Eesti rahvastiku kohta. Eesti plaanib 2020. aastal toimuva rahvaloenduse esimest korda läbi viia registripõhiselt. Rahvastikuregister on üks olulisematest andmekogudest, kust saadakse andmed registripõhise loenduse läbiviimisel ja oluline on lähtuda võimalikult täpsetest andmetest.

Tegelike elukoha andmete esitamine on kasulik nii inimesele endale, kohalikele omavalitsustele kui ka riigile. Elukoha registreerimisega omandab inimene õiguse valida kodukoha omavalitsuse juhte ning saada seal teenuseid ja toetusi. Riigiasutused saavad kutseid, näiteks vähi sõeluuringule, just rahvastikuregistrisse registreeritud aadressil. Ja mis samuti tähtis: kui inimese elukoht on registreeritud õigele aadressile, laekuvad tema makstavad maksud tegelikult elukohta ja kohalik omavalitsus saab talle selle eest pakuda paremaid teenuseid, korras teid ja ilusat ümbruskonda, kooli- ja lasteaiakohti lastele.

Väike-Maarja vallas puudutab see muudatus 22 inimest.

Info: Siseministeerium

Kingime Eestile juubeliks 100 000 uut geenidoonorit

Aprillis 2018 algas Sotsiaalministeeriumi algatusel ja riikliku rahastusega uute geenidoonorite kaasamine Eesti geenivaramusse. Tervise Arengu Instituudi ja Tartu Ülikooli Eesti geenivaramu koostöös on kavas 2018. aasta jooksul koguda täiendavalt 100 000 inimese vereproovid, millest eraldatakse DNA ning teostatakse selle genotüüpiseerimine ehk koostatakse personaalsed geenikaardid. Varem geenivaramuga liitunud doonoritele on juba sarnane DNA analüüs tehtud ning geenivaramu on alustanud teadustöö tulemustel põhineva esmase tagasiside andmisega selleks soovi avaldanud inimestele. Ka uutele liitujatele on kavas välja töötada geneetiliste riskide raportid ja luua võimalused nende kättesaadavaks tegemiseks läbi meditsiinisüsteemi.

Kes koguvad andmeid?

Vereproovide kogumine (6 ml vee-niverd) toimub suuremates haiglates

(Tartu Ülikooli Kliinikum, Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla, Ida-Tallinna Keskhaigla, Kuresaare, Läänemaa, Rakvere, Viljandi ja Pärnu Haiglad) ning SYNLABi verevõtupunktides üle Eesti.

Geenivaramuga liitumine on tasuta ja aega vere loovutamiseks eelnevalt broneerida ei ole tarvis.

Kes võivad saada geenidoonoriks?

Geenidoonoriks võivad saada vabatahtlikkuse alusel Eesti elanikud alates 18. eluaastast, kes ei ole varem liitunud geenivaramuga. Geenidoonoriks saamise ja vereproovi loovutamise eelduseks on eelnev informeeritud nõusoleku vormi digiallkirjastamine, mida saab teha kasutades ID-kaarti või mobiil-ID keskkonnas www.geenidoonor.ee.

Miks on vaja geenivaramut laiendada?

Tartu Ülikooli Eesti geenivaramu on loonud arstiteaduse arengule olu-

lise andmebaasi, millega on varasemal andmete kogumise perioodil (2002-2011) liitunud 52 000 eestimaalast, ehk 5% Eesti täiskasvanud elanikkonnast. Geenivaramu andmebaas on täiendatud teiste terviseandmeid sisaldavate andmebaaside ja registreeritud linkimise teel. Välja on töötatud meetodid ter- viseriskide paremaks ennustamiseks, et edaspidi saaks geneetilist informatsiooni arvesse võttes haigusi tulemuslikumalt ennetada ja täpsemalt ravida. Geenivaramu loodud biopank on suurim Eestis ja üks edukamaid Euroopas. Selle laiendamine võimaldab suurendada tema väärtust nii teadusliku uurimistöö jaoks vajaliku andmebaasina kui ka geeniinfot põhineva personaal- meditsiini juurutamise mõõdapäas- mata eeldusena.

Lisainfo: www.geenidoonor.ee

Valge kepi päev Rakveres

Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda koostöös Eesti Pimedate Liiduga korraldavad infopäeva nägemispuudega inimestele.

10. oktoobril kell 11.00-13.00 Rakvere kultuurikeskuses (Kreutzwaldi tn 2)

Kavas:

1. Eesti Pimedate Raamatukogu

teenuseid tutvustab ja nägemispuude valdkonna aktuaalseid küsimusi lahkab Eesti Pimedate Liidu aseesimees Priit Kasepalu

2. Juhtkoerte kooli ja juhtkoerakasutamine – tutvustab juhtkoera kasutaja ühingu liige Marja Haamer

3. MTÜ Jumalalaegas tutvustab ja müüb kohapeal nägemisvahendeid.

Muusikaline etteaste – Maarja Haamer

Üritus on osalejatele tasuta, **vajalik ette registreerida** tel 5342 9043, Helmi Urbalu või Kerli Tennossaar, tel 5380 8576 (Pimedate Liit) **5. oktoobriks.**

HEA UNE ÖÖKONVERENTS

Rakveres 6. oktoobril kell 20.00 Villa Theresa saalis

Ööjuht Andreas Rahuvarm

Hea une öökonverentsi kava:

- **Uneprobleemist üldiselt – dr Heisl Väher** (kõrva-nina-kurguarst, kurgukirurg, unearst).
- **Une keskkond, unetus, nutiseadmed – Kene Vernik** (unenõustaja, unetehnoloog).
- **Uneapnoe ja selle tagajärjed – dr Heisl Väher**
- **Töötuba „Head unetehnikad uinumiseks“ – Kene Vernik**
- **Unetutele kell 24.00-01.30 tantsuteraapia ansambliil „See Mees“ saatel.**

Kohtade arv on piiratud.

Üritusele registreerumist kinnitab ülekanne (15 €). Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja a/a EE661010502002891006, selgitusse „Hea une öökonverents“ ja nimi.

Üritust toetab Rakvere linn, Trendsetter Europe OÜ, Siret Kotka-Repinski
Info tel 5342 9043, korraldaja - Helmi Urbalu

Lääne-Virumaa Afaasia ühingu üritused:

9. oktoobril kell 14.00 – Mälutreening, õpetab Anu Joonuks, Rakvere Sotsiaalkeskuses Vilde tn 2a

13. novembril kell 14.00 – Kõnetreening ja loeng Eesti rahvakombed: Mardi ja Kadripäev, lektor Lea Lehtmets

11. detsembril kell 14.00 – Aastalõpu pidu, külla tuleb Jõuluvana

Kontakt ja info: Merike Inno, tel 5381 0931 ja Ülle Avi, tel 524 5550

Lääne-Virumaa Allergia ja Astma Ühingu üritused:

5. oktoobril kell 18.00 – Gustavi Majas (Pikk tn 28) Rakveres, allergiavabad toidud ja shindo venitused ja hingamisharjutused. Omaosalus 2 eurot

2. novembril kell 18.00 – Gustavi Majas Rakveres, allergiavabad toidud ja shindo venitused ja hingamisharjutused. Omaosalus 2 eurot

7. detsembril kell 18.00 – Gustavi Majas Rakveres, allergiavabad toidud + shindo venitused. Omaosalus 2 eurot, ühingu liikmetele. Aastalõpu üritus.

Info: tel 5342 9043

Lääne-Virumaa Südamehaigete ühingu üritused:

10.09. kell 13.00 – loeng: „Sügis liikluses“ koostöös Maanteeametiga, Targa Maja ruumis nr 114

08.10. kell 10.30 – väljasõit (bussijaama tagumisest parklast) Valgejõe veinivillasse. Tähistame ühingu 10. aastapäeva. Omaosalus 13 eurot, tasuta eelnevalt septembrikuu üritusel Piret Lulla kätte.

12.11. kell 13.00 – teabepäev, koosolek Targa Maja ruumis nr 114. Rakveres

10.12. kell 13.00 – aastalõpu üritus, koja ruumis, Tallinna tn 29 hoovi pool (omaosalus 5 eurot)

Palume tasuta liikmemaks!

Info: Reet Lainla, tel 527 2984; Piret Lulla, tel 516 4349

Lehvitän mälestusi

Mõtte algus: 06.06.2018

Koht: Väike-Maarja seltsimajas

Teema: Kuremarjade suviste sünnipäevade austamine lilledele ja peolaugale. Ja Ilme lehvitab tantsule.

Ivika Aman: Seltsimajas kogutud kroonika saab valla poolt toetuse. (tore lubadus!)

Seos peoga 18. augustil 2018. Rahvatants Väike-Maarjas, Maie Orav, tänutammed jne.

5.09.2018, Ilme: Lehvitän sorava tekstiga (Marju Metsmani ütlus) tegemisi tantsuastast 1980/81.

Aitäh!

Ilme Sein

II album (sorav tekst) 1980/81

1. Vahur Allikalt – Maria Arike
 2. Toomas Kalvet – Helgi Tealane
 3. Meinhard Lukman – Aino Lukman
 4. Kalle Selberg – Maie Jakobson
 5. Jüri Alavere – Helve Lamus
 6. Ahti Kaskema – Maria Villemson
 7. Arvi Laane – Mare Laane
 8. Lembit Tiigimäe – Ilmi Silla
- Ringijuhud – Ilme Sein
Klaverisaatja – Heino Sein
- Sel hooajal alustasime novembris, sest neli meest olid hõivatud sügistöõdega kolhoosis. Rahvatantsupeoks lihvitsime repertuaari („Mulgi polka“, „Süit

eesti tantsudest“ – „Vändra polka“, „looksupolka“, „Raabiku“ jt), osalt õppisime ka ümber. Meeleolu loomiseks õppisime 20. jaanuaril ka diskotantse. Hooaja jooksul tegime 14. veebruaril Vao-Ebavere suusamatka, 11. juunil pidasime meele rühma sünnipäevalapsi, 18. juulil käisime Porkunis Lembit Tiigimäe juubelisünnipäeval. Reet Alavere soovis, et Lembitule saaks veel aastate pärast öelda: „Sina ikka veel tantsid!“ Seda lootsime meiega. Juubilariga kokku sai meid neli tantsupaari. Tantsisime maha „Mulgi polka“ ja süüdi eesti rahvatantsudest.

5. jaanuaril. Üldproov Rakvere I Keskkoolis, 11. jaanuaril hindeproov Rakveres. Hindajad Tallinna ja Tartu tantsujuhid. Enn Tiivel lihvits meeste „Tedremängu“. Mehed said head mahvi. Kõik püüdsid, et mitte „supikukkedeks“ jääda. Proovilt tulles väike show Väike-Maarja baaris, muljete vahetamine.

4. märtsil alustasime „Tulekutantsu“ õppimist. Helve Lamuse asemele tuli tantsima Reet Öunapuu. 1. ja 6. aprillil üldproovid Rakveres (süit, „Tulekutants“, „Meri“).

3. ja 10. juunil üldproovid Rakveres rajooni peoks („Sõlesepad“, „Tede-

mäng“, „Oige ja vasemba“, „Tuljak“, „Tulekutants“). 20. juunil rahvatantsupidu Rakvere Vallimäel.

28. juunil sõitsime Tallinna tantsupeole. Algul Väike-Maarja kolhoosi bussiga Rakverre, edasi busside kolonniga Tallinna poole. Kogu Rakvere rajooni tantsijate pere majutati Lasnamäele Pae tn koolimajja. Toitlustamine



Tantsujuhid Maie Orav ja Ilme Sein 18. augusti tantsupeol Väike-Maarja seltsimajas. Foto: Merike Hövelson

hommikul ja õhtul sama maja sööklas (söögira maksis Väike-Maarja kolhoos). 29. juunil algasid proovid Lastestaadionil. Kunda segarühm oli oma bussiga ja võttis meidki sõidule – proovidele ja tagasi.

3. juulil toimus esimene kontsert Komsomoli staadionil, 4. juulil rongkäik ja kaks kontserti. Õhtul toimus

õöbimiskohas vahva show kundalaste algatusel. Meie rühma kandvamad jõud: Helgi, Ahti ja Arvi. Hommikul magas mõni mees koridoris – „kurjade jõudude“ kantuna, kas õhuteed või maateed (lohistiga) mööda. Tegime kundakatele busi kasutamise eest välja. 5. juulil toimus kaks tantsupeo kontserti, järgnes kojusõit.

Muljed kontsertidelt: Oli väsitav, aga mõnus. „Meri“ väga efektne staadionil. „Mulgi polka“ kena tantsuseade läks suure massi hulka kaduma. Kiired riiete vahetused pakkusid omajagu pinget. Tüdrukuid aitasid „Mere“ tantsuks riietada ka poisid. Hiljaks ei jäänud keegi. Esiletõstmist väärivad Reet Öunapuu, kes lühikese ajaga (vaevalt kolme kuuga) kõik tantsupeo tantsud selgeks õppis. Eriti tubli Aino Lukman tantsis ise meie rühmas, õpetas tantsud ja tõi tantsupeole kolm rühma: lasterühma, neidude rühma ja C-segarühma. Mul on nii meele, et rühm oli üksmeelne. Midagi varandusest me ära ei kaotanud. Koju tõi meid Väike-Maarja kolhoosi buss. „Pajukit“ sõime tee peal.

Lisaks tantsupeole esinesime 20. veebruaril Rakvere sõjaväeosas koos Väike-Maarja Keskkooli neidude rühma ja solistidega Aino Lukmani juhendamisel. Meie tantsud: „Atškups“, „Hilu-Hilu“, „Mulgi polka“, „Süit eesti tantsudest“ („Vändra polka“, „looksupolka“, „Raabiku“). Tantsisime 29. aprillil kontserdil Väike-Maarja Keskkooli võimlas koos keskkooli tantsurühmadega. Esinesid naisrühm, lasterühmad, C-segarühm õpetaja Aino Lukmani ning tütarlaste ansambel õpetaja Sirje Sõnumi juhendamisel, lisaks esinesid keskkooli tantsusolistid. Esinejaid palju, vaatajaid vähe. Meie tantsud: „Süit eesti tantsudest“ („Vändra polka“, „looksupolka“, „Raabiku“), süit („Savikoja polka“, „Paigalejäämise polka“), „Hilu-Hilu“, „Taata ja Memmi“ (solistid Helgi ja Toomas), „Mulgi polka“, „Tu-

lekutants“. „Oige ja vasemba“ tantsiti koos.

Tantsisime 30. mail „Tarvanpää“ juubelkontserdil Vallimäel. Peo II osas tantsiti pilkupüüdvates kostüümides eriti temperamentseid tantsu diskorütmis. 13. juunil võtsime Türi osa Paide rajooni rahvakunstiõhtust. Tantsisime „Mulgi polka“ (Mari ei olnud kaasas – tantsis Ilme). 21. juunil sõpruskontsert Rakke mäel. Esinesid külalised: Ukraina NSV Taga-Karpaatia teeneline laulu- ja tantsuansambel „Ogonjok“, ENSV Riikliku Akadeemilise Meeskoori kvartett RAM-1, Lahemaa külkapell. Meie osa oli külalisi kostitada (võileivad, joogid, kingitused, lilled). Osalesime Tamsalu kultuurimaja avamise peol 28. septembril 1980. Kohal käisid: Maie, Arvi, Ilme, Jüri ja Reet Alavere – tervituste ja lillekorviga.

1981/82

Rühma koosseis 1982. aasta I poole lõpus:

1. Vahur Allikalt – Maria Arike
2. Kalle Selberg – Maie Jakobson
3. Toomas Kalvet – Helgi Tealane
4. Lembit Tiigimäe – Ilmi Silla
5. Ahti Kaskema – Maria Villemson
6. Hillar Oolmaa – Urve Olesk
7. Peeter Vungo – Malve Vahtna
8. Jüri Alavere

Laialine meeleolud. Vahele tuli Ilme haigus. Uuringud, operatsioon ja ravi kestsid 4. augustist 27. oktoobrini. Kultuurimaja juhtide Reet Alavere ja Helle Varda õhutusel hakkas kogunemine pikkamööda vedu võtma. Erilise tõuke edasi tantsida andis siiski „Kuljus“.

18. novembril aga väga kurb sündmus – saime teate Arvi Laane surmast. 28. novembril – Arvi Laane matusepäev, ärasaatmine Väike-Maarja kultuurimajast. Viimsele teele saatjad: sugulased, jahimehed, töökaaslased, rahvatantsijad.

Proovid ikka kultuurimaja laval või keskkooli võimlas. Märtsist maini 1982 tuli rühma uusi tantsijaid: Hillar Oolmaa, Urve Olesk, Malve Vahtna, Peeter Vungo.

Võivere külast: minevikust tänapäeva

(algus 2017. aasta oktoobrikuu infolehes)

1941. aasta juunis sõja puhkemise järel mobilisatsioonikutse saanud meestest hoidusid paljud kõrvale, ehitasid kas kodu lähedale väikese varjendi (näiteks Voldemar Sandre) või pagesid kaugemale sugulaste juurde, kus oli ohutum paik. Paljud aga olid kodudes. Siis, kui lahingud jõudsid Simuna lähiste (Avanduse, Orguse, Võivere põldudele), viisid loomad lähedale metsa, kuhu varjusid ka ise.

Meie pere aga läks koos emaga kraavi, kus olid suured pajupõõsad. Murtud okste peale pani ema vana madratsi, mille peal saime ohtlikul ajal olla. Mäletan, et üle raba lendas üks lennuk, otse üle kõrvalhoone (ait, laut, kuur ühes kivihoones), kus kõige noorem vend kakerdas nõgesepõõsastes. Õnneks lendur teda ei märganud. Lähedal, Võivere rehe kõrval oli Seppo talu ning taganev Vene sõdur tulistas seal surnuks pereema ja tütre Erna (1941. a. õppis 6. klassis). Minu isa läks lauda lakka ja hõikas midagi, kohe järgnes lask kuuri seinale. Võivere tuulik varjusid sealne pererahvas ja naaberkülalt Pello, Niina, kes sai mööda sõitva Vene tanketi mürsukillust raskelt haavata ning suri veremürgitusse. Keegi liigutas ust, kui see tankett sõitis mööda ja kohe tulistas. Mitmed teisedki said haavata (ka perepoeg Kaljo), kuid paranesid hiljem. Taganevatele venelastele järgnesid peagi sakslased. Antje Kaasik jutustas, et tankid sõitsid üle nende viljapõldude ja heinamaa, kuigi kõrvalt läks suur maantee. Vene lennuk lasi leekkuulidega põlema Erapardi, Ilvese, Pärnsoo ja Kaljula majad (mõnedel andmetel arvatakse aga, et hoopis sakslased). Naaberkülal Kurlnal süüdati põlema mitmed hooned taganevate punaväelaste poolt (aga need võisid olla ka hävituspataljonlased). Ka Kurtina koolimaja taheti põlema panna, kuid tollase koolijuhataja Albert Jõgise ema oskas vene keelt ja ütles soldatitele: „Te tulete ju tagasi ja siis lähete koolimaja jälle vaja!“ Nii koolimaja päästeti.

Veski lähedal heinamaal sai mürsust (kas Vene või Saksa?) pihta vasikas ja suri. Peremees Johannes hakkas hauda

kaevama, et vasikat maha matta, kuid sattus kõvale betoonplaadile, kus oli Struve kaare üks punkt, mida me nüüd selle mehe nimega seotuna ka teame.

Saksa okupatsiooni ajal, kohe sakslaste Simunasse ja lähedastesse küladesse jõudes, astusid paljud mehed Omakaitseesse. Metsades varjusid Vene sõdurid, kes olid sakslaste kiire pealetungi tõttu sunnitud metsadesse mineva, et Venemaale jõuda. Haarangutel osalenud Omakaitsemehed võtsid vangi paljusid Vene sõdureid ja neid paigutati Simuna koolimaja alumise korruse ühte klassi. Ka minu isa oli seal valves. Hiljem jagati vange ka taludesse ja meilgi oli üks vang, kes magas seaaias, kui võimalus avanes. Sakslaste hobustele tegid sõdurid meie küüni talli, kus olid korralikud latrid. Küüni kõrvale vedasid sõdurid kive ja kruusa, et oleks kõvem pind.

Okupatsiooniaegsetest maksudest

on varasemates vallalehtedes pikemalt kirjutanud Asael Truupõld. Meiegi kodu oli neid saksa markasid, mille eest suurt midagi osta polnud ja pärast sõda jäigi ühte karpi suur patakas kasutatud raha.

Need mehed, keda värvati Saksa sõjaväkke, püüdsid kõrvale hoida ja mitmetel õnnestus ennast varjata kas metsäärsetes taludes (Heldur Ojaste) või Hirla turbarabas (näiteks Rein Lell ja Jaan Raimla). Varasemates lehtedes olen kirjutanud isa ja tädi mees Jakob Tiileni areteerimisest ja vangipõlvest Kuremäe kloostri juures, põgenemisest Saksa sõjavangide kolonnist, kojusaabumisest ja uuesti Vene vangi sattumisest ning sealsest vangipõlvest Volosovs (laager nr 300).

(järgneb)

Jüri Kalvet Pensionär



V klass 1940. aastal. Vasakult istuvad: 1. Seppo Erna – tapeti venelaste poolt 2. Mägi Antonina 3. Einmann Ellen 4. Rimmel Ellen 5. Pecbo Laine 6. Palmiste Vilma 7. Kaasik Valli 8. Kruusimägi Valve 9. Grauberg Linda; II rida seisavad: 1. Oitmaa Karl 2. Haiba Hans – langes Tserkassõs 3. Heinmets Hugo – langes Tserkassõs 4. Vainult Olaf – elas Rootsisis 5. Niilo Meinhard 6. Suumann Al-der – kunstnik ja luuletaja 7. Mäe Kaldi 8. Laanemäe Gustav; III rida: 1. Kuusalu Heiti 2. Sireli Evald – surn. metsavennana 3. Gerts Lembit 4. Kaldma Valter 5. Alliku Olaf 6. Kaldma Leonhard – surn. 1946. a. 7. Raabe Väino 8. Teppo Uno

Ilmele

Ära viska veel nurka tantsukingi. Jääd vast ikka tantsuringi. Tantsuga koos olla hea ja lõbus, seisad kaua isegi veel kõbus! Tants annab kõigele sära ja sarmi, lisab ka igapäevaelule värvi. Ei Sina saa jätta tantsu, ka siis, kui keegi soovib. Selles oleme veendunud, et ikka Sa edasi proovid... Ära ka unusta sõnaseadmise kunsti, leia ikka luuleridades tõde või lusti. Valla lehes olgu Sul oma rubriik, kus kirjas sündmuste rida ja võidud või viik! Kõik teavad, et käsitöös oled Sa tublimast tublim nobenäpp, olgu siis kohver, märss või sehvistik. OLGU IGAS SU PÄEVAS PÄIKEST, ISEGI SIIS KUI ÕUES ON ÄIKE. JÄÄGU IKKA SÜDAMESSE HEADUS, SEST SEE ON ÖNNEVALEMI SEADUS.

Tänane tore da peo eest!

18. august 2018

Mall Võhandu ja Kiltsi Kobedad Mutid



Meenutus 18. augusti tantsupäevast. Foto: Merike Hövelson

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses



Jumalateenistused toimuvad kaks korda kuus.

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Ralf Alasoo. Tel 5850 5772, e-post: ralf.alasoo@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 (postiaadress Jaama 2-15), 46202 Väike-Maarja, internetis: http://www.eelk.ee/vaike-maarja/.
Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga „Taastame Väike-Maarja kiriku!“.

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr Swedbankis on EE652200001120247658.

Avispea koguduses



Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450.
Koguduse veebileht: http://avispea.edicypages.com/et
Kiltsi osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub igal neljapäeval kell 18.00 Kiltsi raamatukogus.

Simuna koguduses



Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste. EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Simuna ja Juuda koguduse arvel-duskonto annetuste tarvis on: Swedbank IBAN: EE852200001120184054.

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlike vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Rakke koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.30.

EEKBKL Rakke koguduse aadress: Oru 1-1, 46301 Rakke
Kogudust juhatab diakoniss Tiina Teppo.
Tel 5623 1313, e-post rakke.kogudus@gmail.com
Koguduse veebileht: http://rakkekogudus.weebly.com/

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944

Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Ao kalmistu hooldaja – Aili Uustalu, tel 524 6501

Müüa heas sõidukorras, hästi hooldatud ja hoitud SEAT CORDOBA VARIO

(tüüp 6 K, väljalaskeaasta 09.07.2001, mootor 1,9 TD 66 kw, värv hõbedane, kütusekulu 5,5 l/100).

Ülevaatus ja kindlustus olemas kuni 03. 2019.

Varustus: kesklukk, reguleeritav rool, autopiloot, tagurduskaamera, kaks turvapatja, haakekonks. Kaasa talverehvid varuvelgedel.
Autol all originaal valveljed suvekummidega, uus esiklaas jm.

Täpsem info telefonil 5647 5393.

Proovisõitu ja näha saab autot iga päev.

Auto asub Rakke alevikus, F. R. Faehlmanni tee 28 hoovis.

Linemõisa OÜ

VÕTAB RENDILE PÕLLUMAAD

Priidik Preem, tel 5801 6368

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Ilve Tobreluts

Toimetuse kolleegium:

Hans Kruusamägi, Reet Eesmäe, Heili Nõgene,
Siiri Kanarbik, Kristel Kitsing, Ivika Aman.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

5. kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil: ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetus võib tekste lühendada.

Toimetus ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,

Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.

Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.

Tiraaž 2750 eksemplari.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Kaks pisikest kätt pea püüdmast on päikest, pea algamas teed kaks jalga nii väikest ...



Matilda Alatsei – 20. augustil
Lilian Ahlberg – 22. augustil

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

MÜÜA kahetoaline ahiküttega KORTER

Väike-Maarjas Jaama 3-11 (korter tühi, kaasa ca 5m³ talvepuid).

Lisainfo telefonil: **5348 9609**

Ööpiku Agro OÜ võtab rendile põllu- ja rohumaid.

Sobivad ka väikesed maatükid.

Lisainfo:

oopikuagro@gmail.com

või tel 5557 0903, Carl

Pearaamat OÜ

Raamatupidamisteenus ettevõtetele ja korteriühistutele.

Algdokumentide korrastamisest majandusaasta aruande koostamiseni.

Tel: **5190 1120**

e-post: taimi@pearaamat.eu

www.pearaamat.eu

Äntu Mõis OÜ rendib Väike-Maarja vallas põllumaid.

Kontakt: tel 523 0732;

e-post lauri@antumois.ee

MÜÜA kahetoaline ahiküttega KORTER

Väike-Maarjas Pikal tänaval (II korrus).

Info telefonil: 5354 1359

OSTAN vanu kuni 1945. a postkaarte ja fotosid.

Sobivad ka kasutatud.

Hind kuni 10€/tk.

Tel: 5590 6683



Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Astu reipana edasi eluteel, olgu tervist ja õnne Sul veel ja veel ...



Oktoober

102 Salme Vahemaa – 3. oktoobril
97 Helge-Irina Hinrikus – 4. oktoobril
89 Hilda Sindonen – 28. oktoobril
87 Kaljo Geidik – 30. oktoobril
86 Hilda Riispere – 2. oktoobril
86 Leida Salumäe – 7. oktoobril
85 Erna Liivoja – 3. oktoobril
85 Lilian Kok – 7. oktoobril
85 Eino Lepiksoo – 11. oktoobril
85 Veera Sikk – 14. oktoobril
85 Oskar Buht – 21. oktoobril
85 Heino Midt – 22. oktoobril
85 Henn-Reino Krausberk – 30. oktoobril
84 Loreida Heinpalu – 19. oktoobril
84 Loreida Mitt – 20. oktoobril
84 Helvi Hiimäe – 26. oktoobril
83 Malle Baumann – 9. oktoobril
83 Hilje-Melaine Laissaar – 11. oktoobril
83 Leida Lango – 11. oktoobril

83 Aime Püvi – 12. oktoobril
82 Maimu Löper – 10. oktoobril
82 Aino Buht – 13. oktoobril
82 Helvi Tammi – 22. oktoobril
81 Aino Lukman – 3. oktoobril
81 Öie Altmäe – 9. oktoobril
81 Ninel Vinogradova – 23. oktoobril
80 Koidu Bork – 4. oktoobril
80 Aili Aruoja – 16. oktoobril
80 Laidi Hövelson – 17. oktoobril
80 Helli Ohtla – 25. oktoobril
80 Hilma Narits – 28. oktoobril
75 Juhan Lippasaar – 8. oktoobril
75 Lii Kullamaa – 14. oktoobril
75 Viia Vuntus – 15. oktoobril
75 Galina Tihu – 25. oktoobril
70 Mati Kerge – 2. oktoobril
70 Örne Viilik – 10. oktoobril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Mälestame

Igale meist on antud aeg – aeg tulla, olla ja minna ...



Linda Grauberg
Erich Rückenberg
Benita-Rosine Hunt
Heinrich Komp

11.03.1927 – 20.08.2018
19.06.1936 – 23.08.2018
07.03.1929 – 25.08.2018
23.03.1934 – 29.08.2018



Kallist isa, vanaisa, vanavanaisa ja abikaasat Erich Rückenbergi jäävad mälestama abikaasa Enda ning tütrede Erika ja Eili peredega.

Kui tungivalt ka ei sooviks, aeg põhjuseid ei küsi, kui kõvasti vastu panna ei prooviks, miski jäädavalt ei püsi.

Puhka rahus, jääd mälestustes meiega alati...

OÜ ESTEST PR OSTAB metsa- ja põllumaad.

Tel: **504 5215, 514 5215,**
info@est-land.ee

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi I, I korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid **URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:**

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad, • mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. oktoobril kell 9.00 – 12.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**

Simuna spordihoones (I korrusel, osavalla ruumis)

saab tellitud tooted kätte **11. oktoobril kell 13.00**

Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

Rakkes, Simuna tee 10

saab tellitud tooted kätte **11. oktoobril kell 14.00**

Tellimiseks ja infoks helistada; tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

NB! Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!

